

Ainoa Yhdysvaltain Sosialisti-
puolueen aatteita ajava suomen-
kielinen päivälehti Amerikassa

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

THE LEADING FINNISH DAILY IN THE UNITED STATES—ESTABLISHED 1905

Ainoa työväenliikkeen yleisetuja
ja edistystä seuraava suomen-
kielinen päivälehti Amerikassa

Keskiviikkona, Toukokuun 3 p. — Wednesday, May 3

29:säs vuosikerta — Vol. XXIX — No 102 — 1933

TILAUHINNAT YHDYSVALTOIHIN
JA CANADAAN:
Vuosikerta \$5.50 Kolme kuukautta... \$1.75
Puoli vuotta \$3.00 Kuukausi 75c
SUOMEN: 1 vk. \$10.00, 6 kk. \$5.50

Ilmukset, lehti- ja kirjallisuudet sekä kaikki liike-
asut ja kottorit kassat ovat lähetettävät
osoitteella: Raivaja,
Fitchburg, Mass.
Konttorin puhelin 332 J. Suominen, Mgr.
Toimituksen 331.

Entered as second-class matter May 1, 1911 at the
Post Office at Fitchburg, Mass., under the Act of March
2, 1897.
Published daily, except Sunday, by the Raivaja Pub-
lishing Company, 48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

ILMOTUSHINNAT:—Satunnaiset ilmoitukset 60 sent-
tiä palstatuuna. Selvosti ilmoitukset annetaan tar-
kempia tietoja kysyttäessä. Paikkakuntain uutis-
set 3 senttiä sana. Perushinta 25 senttiä.

SUBSCRIPTION RATES IN UNITED STATES
AND CANADA:
For 1 year \$5.50 For 3 months \$1.75
For 6 months \$3.00 For 1 month 75c
TO FINLAND: 1 year \$10.00, 6 m. \$5.50

TYÖVÄENLIITTO ON ESITTÄNYT VAATIMUKSENSA

Vaatii viisi biljoonaa dol-
laria yleisiin töihin.

Washington, toukok. 3 p. —
Amerikan Työväenliiton toi-
meenpaneva komitea esitti eilen
vaatimuksensa, että kongressi yli-
määräisessä istunnossaan hyväk-
syisi yleisten töiden summitel-
man, mikä päätyisi vähintään
viiteen biljoonaan dollariin. Kol-
mekymmentuuden työviikko-
lain, sekä hiiliteollisuuden vaka-
uttamista tarkoitettavan lain, hy-
väksymistä myöskin vaadittiin.

Lausunnossa minkä hän koma-
tean kokouksen jälkeen julkaisi
selitti liiton presidentti, Greer
että työväki käsittää hyvin sen,
että yleisten töiden avulla ei
työttömyyttä voida poistaa ko-
konaan, mutta olisi se avuksi
työttömyyden lievitämisessä.
Työajan lyhennyslaista hän sa-
noi, että se on tärkeä jos työttö-
myyskysymystä aiotaan rakenta-
valla tavalla ratkoa ja töitä va-
rustaa miljoonilla nyt joutilaana
oleville työläisille.

Kokouksessa myöskin suosi-
teltiin, että Yhdysvaltain edusta-
jiston kansainväliseen taloudelliseen
neuvotteluun nimitettäisiin
yksi työväen mies.

Uhmaa sotaväkeä

Le Mars, Iowa, toukok. 3 p. —
Cherokee-kauntin yleinen syyt-
täjä James Smith, saatuaan tiedon
että täällä majalaivat so-
silaat aikovat toimeenpanna kotitarkastuksia myöskin Cherokee
kauntissa, etsiessään oletettuja
lainrikkooja, ilmoitti eilen, että
jokainen kansalliskaarilainen
joka Cherokee-kauntissa ajohajalla
harjoittaa, vangitaan ja ase-
tetaan syytteen väkivallante-
osta.

Cherokeekauntissa ei min-
käänlaisia vaikeuksia ole ollut,
selitti Smith, ja sotilailla ei ole
sen suurempia vaikeuksia kuin
tavallisilla kansalaisilla.

Englanti ja Argentina tehneet kauppasopi- muksen

Amerikalaiset huolissaan sen joh-
dosta.

Lontoo, toukok. 2 p. — Englanti
ja Argentina tänään tekivät
kauppasopimuksen, johon, ameri-
kalaisten käsityksen mukaan, sisältyy
vakava vaara Amerikan
kaupalle.

Sopimuksessa on lukuisia kau-
pallista vastavuoroisuutta ja ra-
hanvaihtoa koskevia kohtia, jotka
asettavat Amerikan alayksen
kelpaavaksi Yhdysvaltain
hallitus puolestaan tee voi-
makasta vastavaihtokäytystä. Eng-
lannin ja Yhdysvaltain välillä on
viime aikoina kehittynyt kova
kilpailu rikkaista Plata-joen alue-
en markkinoista.

Kreikan maanjäristyk- sen uhriluku

Ateena, toukok. 2 p. — Kos-
saarella Egeanmeressä viime vii-
kolla tapahtuneessa maanjäristyk-
tyksessä menetti henkensä 200
ihmistä, m. m. 30 turkkilaista, 5
juutalaista ja yksi italialainen.
Ulkomalaisia sanomalehti-
miehiä ei ole päästetty saarelle
ja viranomaiset eivät ole vas-
taantenneet ulkomalaisten a-
vuntarjojia.

Kaksi talonpoika kerrotaan
ammunnan, kun heidät tavattiin
varustelemaassa raunioilla. Saari
on sotailain alaisena.

Saksa esittää isojen tyk- kien ja tunkkien hä- vittämistä

Geneve, Sveitsi toukok. 2 p. —
Saksan taholta esitettiin tänään
asekonferenssille suunnitelma,
joka mukaan isot tykit ja tunk-
kit pitäisi täydellisesti hävittää.
Isoihin tykkeihin kuuluiivat
kaikki kuljetettavat tykit, joi-
den läpimitta on yli 105 millime-
triä ja 210 millimetriä suu-
remmat kiintonaiset maatykit.

TYÖEHTOSOPIMUS NAH- KATEOLLISUUDESSA ALLE- KIRJOITETAAN TÄNÄÄN

Töihin paluu tapahtuu sikäli kuin työt ennätetään
järjestää.

Lakkolaiset voittivat kaiken sen minkä edestä he
taistelivat, lukuunottamatta ehdottoman jär-
jestönsä tunnustamisen.

Peabody, Mass., toukok. 3 p. —
Noin 5,000 nahkavälikästä al-
kaa tänään töihin paluun 32:een
nahkatehtaan taällä ja Sale-
missa, sekä Lynnissä ja Danver-
issä. Nahkavälikästen lakko,
mikä on kestänyt viisi ja puoli
viikkoa, lamauttaa liike-elämän
näissä yhdyskunnissa, päätytty
täten miltei täydellisesti lakko-
laisten voitoilla.

Siinä sopimuksessa mikä on
aikaansaatu ja jonka lakkolaiset
eilen iltapäivällä hyväksyivät
voittivat lakkolaiset asiallisesti
kaiken sen minkä edestä he tai-
telivat, lukuunottamatta ehdo-
tonta järjestönsä tunnustamista.
palkkatansa mikä valtion sovit-
telulautakunnalle on esitetty ja
joka mukaan palkat hikipaja-
nahkatehtaissa kohoavat 20:stä
200:aan prosenttiin.

Näiden hikipaja-nahkatehtait-
ten nalkkavälikästen poistamiseksi
lakko varsinaisesti alettiin. Se
alkoi kulovalkean tavoin, leviten
yhdessä vuorokaudessa 32:een
nahkatehtaan. Sen päätyminen
oli myöskin mielenkiintoinen
ja innostava. Peabodyn kau-
pungintalolla ei koskaan ole niin
innostavaa tilaisuutta ollut kuin
oli lakkolaisten kokous eilen il-
tapäivällä, jossa tuhannet lakko-
ilaiset hutoäänestyksellä hyväk-
sivat sopimuksen jonka kautta
lakko päättyi. Lakkolaiset hur-
rasivat toimitsijoilleen, sekä kan-
salaisten komitealle joka sovinnon
aikaansai. Tuomari Daniel
C. Manning, Peabodysta, joka
lakon sovittelussa on puheen-
johtajana toiminut ja tuomarina
on siirtänyt lakkojuttujen käsit-
telyä siksi kunnes lakko on so-
vitettu, sekä entinen pormestari
Robert Bakeman, joka Floridasta
saapui lakkoja sovitteluun, saivat
lakkolaisilta tunnustuksen.

Uusi union perustettiin.

Lakkotaitelua johti kansallisen
nahka- ja kenkätöläisten
unioni. Sovittelussa nahkatehtai-
lijat selittivät, että he eivät halua
tulla kytketyksi yhteen kenkä-
teollisuuden kanssa ja sen vuoksi
lakkolaiset päättivät perustaa
uuden unionin, kansallinen nah-
kavälikästen unioni yleisorgani-
seeraajaksi valittiin William B.
Mahan, joka työehtosopimuksen
nahkateollisuudessa allekirjoit-
taa Hawthorne hotellissa kello
2 tänään iltapäivällä.

Tilauksia on paljon täyttämättä.
Lakon aikana menettivät lak-
kolaiset työpalkkoina noin puoli
miljoonaa dollaria, mutta nahka-
tehtailijain menetykset olivat si-
teikin suuremmat. Usealla tehtai-
lialalla on suorittamattomia til-
auksia suuret määrät. Niinpä
Alv P. Thompson, Salemissa,
kertoi, että hänen tehtaan-
säättyä saada käyntiin vötä päi-
vää, voidakseen täyttää tilauk-
set.

Tehtailijain yhdistyksen pu-
heenjohtaja, Jesse Wooley väit-
ti, että Essex kauntin nahkateh-
taissa yleensä on maksettu kor-
keampia palkkoja kuin nahkateh-
taissa maan muissa osissa. Joil-
lekin työläisille lienee maksettu
korkeampaa palkkaa ennen lak-
koa kuin mitä standardisoitu
palkkasopimus edellyttää. Hei-
dän palkkansa jää entiselleen.
Mutta enemmistö lakkolaisista
saa tuntevan palkankorotuksen,
muutamissa tapauksissa palkka
kohoaa 200 prosenttia.

Standartipalkat yritetään saada
voimaan kautta maan.

Lakon toimitsijat selittivät eilen,
että heti tämän lakon pää-
tyttyä ryhdytään järjestämään
nahkavälikäisiä Delawaressa, Mil-
waukeeissa ja toisissa nahkaväli-
keskuksissa, tarkoituksella saa-

da nalkkavälikästä poistetuksi niistä,
samoinkuin Essex kauntin nahka-
tehtaita.

Yhteistoiminta kansallisen ken-
kätöläisten unionin kanssa tulee
jatkamaan, huolimatta siitä, että
kansallinen nahka- ja kenkä-
töläisten unioni nyt on jakautu-
nut kahtia. Nahkavälikästen
unioni saattaa kiellettyä valmis-
tamasta nahkaa lakonalaiseen
kenkätehtäseen ja kenkätöläis-
ten unioni saattaa kiellettyä kä-
sittelemistä nahkaa mikä lakon-
alaisessa nahkatehtaissa on val-
mistettu.

Arvoska myönnytys.

Yksi kohta sopimuksessa mikä
tänään vahvistetaan antaa nah-
kavälikästen unionille valtuudet
joita monella vanhalla unionilla ei
ole. Sopimuksen mukaan nah-
kavälikästen ei tarvitse valmis-
taa nahkaa kenkätehtäseen jonka
työläiset ovat lakkossa. Tällä
myönnytyksellä nahkatehtailijat
ovat luopuneet yhdestä käytän-
nöllisestä aseesta lakon rikkomis-
essa. Toiselta puolen nahkaväli-
kätöläiset lupaavat, että he eivät
myötätuntoisuuskokoa julkista.

Sopimus on voimassa tammi-
kuun ensi päivään 1934. Sen pää-
kohdat ovat seuraavat:

1. Työläiset palaavat töihin
ilman seuloimia, sikäli kuin ti-
lailaus myöten antaa. Lakon-
rikkurit erotetaan. Työläiset
jotka eivät lakkoon liittyneet
jatkavat työtään.

2. Tehtailijoilla on oikeus pal-
kata ja erottaa työläisiä, union
sekaantumatta näihin seikkoihin,
mutta ketään ei saa erottaa sen
takia että hän on union jäsen.
Etuoikeys työn saannissa on uni-
on jäsenillä.

3. Union edustaja työpaikas-
sa on oikeutettu keräämään jä-
senmaksuja ja esittämään vali-
tuksia.

4. Valtion sovittelulautakun-
nalle esitetty palkkatasa tulee
olemaan alin palkka, sikäli kun-
nes se muutetaan. Työläiset
jotka saavat enemmän palkkaa
kuin tämä alin palkkasäädos e-
dellyttää, palkkaa ei alenneta.

5. Työläisissä on valtion sovit-
telulautakunta ratkaiseva sovit-
telijä.

6. Kappaletyötä varten on lau-
dittava uusi palkkatasa ja esi-
tettävä union hyväksyttäväksi,
sekä sen jälkeen valtion sovitte-
lulautakunnalle esitettävä ja vah-
vistettava.

7. Kiista kappaletyöpalkasta,
tai mikä muu kiista tahansa, on
alistettava paikallisen puolue-
toiman sovittelulautakunnan rat-
kaistavaksi, jonka lautakunnan
kokoonpanosta on erikoisesti sää-
detty.

8. Työviikko on 48-tuntinen,
mutta ylityöstä ei makseta kor-
keampaa palkkaa kuin tavalli-
sesta ajasta.

9. Työläiset eivät valmista ta-
varaa sellaista työpajaa varten
jossa on lakko.

10. Myötätuntoisuuslakkoja ei
julisteta.

11. Sopimuksen voimassaolo-
aikana ei lakkoja, eikä työnsul-
kuja, julisteta.

12. Sopimus on voimassa tam-
miikuun ensi päivään vuonna
1934. Sen jälkeen se voidaan
jättää 30 vuorokauden ylössano-
mattajaksi. Jos sitä ei siten pää-
tetä se jatkuu määräämättömän
ajan, kumpikin sopimuspuoli ol-
len oikeutettu päättämään sen
30 vuorokauden ylössanomaisjal-
la.

Työhön paluu nahkatehtaisiin
alkaa tänään ja sikäli kuin val-
mistusprosessi myöten antaa työ-
läisiä otetaan töihin jatkavas-
ti, siksi kunnes jokainen lakko-
lainen on töihin palannut.

ILMATIETOJA
Kuurosaiteita tänään iltapäi-
vällä ja illalla. Kylmempää tä-
nä-iltana. Torstaina kauniasta ja
kylmempää.

TYÖAIKALAIN KÄSITTELYSTÄ EI LUOVUTA

Edustajahuoneen valio-
kunta jatkaa käsitte-
lyään.

Washington, toukok. 3 p. —
Senaattori Robinsonin selityksen
johdosta jonka hän eilen julkaisi,
neuvotteluun presidentin kans-
sa, julkaisi edustajahuoneen työ-
valioikunnan puheenjohtaja Con-
nery seuraavan lausunnon:
"Se mitä senaattori Robinson
sanoo on hänen asiansa. Mutta
valtiokunta jatkaa kuulestelu-
jaan ja päättää ne perjantaina,
sekä esittää lakiesityksen edus-
tajahuoneessa ensi viikolla."
Senaattori Robinson lausun-
nossaan antoi ymmärtää, että
työvaliokunta ei kongressin ylimääräi-
sä istutokoudella tule hy-
väksytyksi.

Pastori johtanut pakkomyynnin vastustamista

Fergus Falls, Minn., toukok. 3
p. — Underwoodin unitarisen
kirkon pastori, John Flint, johti
eilen 300 farmin pakkomyyn-
nin estämisessä Abraham Mat-
sonin farmilla, Matson itse maa-
ten sairaana vuoteellaan. Huu-
tokauppaa siirrettiin 30 vuoroku-
deksi eteenpäin.
Huutokaupan siirron ilmoitett-
ua pastori Flint puhui kansa-
joukolla, moittien loman kuver-
nööri, Herringiä, siitä, että hän
Le Marsin lähetti sotaväkeä.

Natsit eroittavat profes- soreja

Berliini, toukok. 2 p. — Preus-
sin opetusministeri Bernhard
Rust on erottanut 21 professori-
a Berliinin yliopistosta ja yh-
deksän Kölnin yliopistosta. Syy-
nä viitataan olevan sen, että nämä
professorit eivät ole ymmär-
täneet "ajan merkkejä".
Berliinin yliopistosta erotettu-
jen joukossa on huomattua syytä-
spesialisti Ferdinand Blumen-
thal, tuberkuloosi-spesialisti F.
Friedman, orientalisti Eugen
Mittwoch, kielitieteilijä Walter
Norden, matemaatikko Issai
Schur ja kelttiläisen sivistyksen
tuntija Julius Pokorny.

Tri Herman Jacobson, indo-
germaanis kielitieteen profes-
sori Marburgin yliopistossa, teki
itsesurman jouduttuaan pakolli-
selle lomalle juutalaissyntyisyy-
tensä tähden, joka päivä sitten.
Hän oli 53-vuotias. Professori
Jacobson oli alansa huomattui-
mpia oppineita ja laati monta tie-
teellistä teosta.

Ei pidä natsien poliisia sotaväkenä

Geneve, toukok. 2 p. — Armei-
joita käsittelevä asekonferenssin
komitea päätti eilen, että Adolf
Hitlerin ruskeapaitaisia "poli-
seja" ei ole pidettävä sotilaina.
Tuon käsityksen puolesta ää-
nestivät Yhdysvaltain, Englan-
nin, Japanin, Italian, Unkarin,
Ruotsin ja Hollannin edustajat.
Ranska, Jugoslavia, Romania,
Tshekkoslovakia, Puola ja Es-
panja olivat sitä mieltä, että rus-
keapaitoja, jotka ovat kovasti
hääränneet Saksan sisäisissä asi-
oissa viime aikoina, on pidettävä
sotilaina.

Nalkamarssijain edusta- jisto kuvernööriin puheilla

Boston, toukok. 3 p. — Nalka-
marssijain edustajana oli eilen
kuvernööri Winant lain jonka
mukaan 3.2 prosentit oluen myy-
minen New Hampshiren valtio-
ssa on laillista. Komissioni tä-
män lain voimaansaattamista
varten nimitettäneen tänään.

Kaupallinen sulkus- etty Kreikassa

Ateena, toukok. 2 p. — Elintar-
vetehtöri Dassios on estänyt
vehnäntuotajia ja teollisuudehar-
joittajia voimaansaattamasta suu-
nittelmaansa kauppauslun toi-
meenpanemisesta. Sulun puuhaa-
jien tarkoituksena oli nostaa elin-
tarpeiden hintoja.

JAPANIN JOUKOT JATKAVAT ETENE- MISTÄÄN KIINASSA

Murtaneet kiinalaisten sitkeän vatarinnan Ku-
peikon luona.

Koettaa välittää kiina-
lais-japanilaista
sovintoa

Japani ei taivu Britannian mi-
nisterin esityksiin.

(Sähkösanoma)

Tokio, toukok. 3 p. — Ulkovi-
roto antoi tietää tänä-iltana, että
Sir Miles Wedderburn Lampson,
Britannian ministeri Kiinassa,
koettaa järjestää kiinalais-japa-
nilaista neuvottelua saadakseen
taistelun ison murin luona lop-
pumaan.

Hänen yrityksensä eivät ole
saaaneet juuri mitään kannatusta
japanilaisten taholta.

Kymmenvuotias tyttö kaapattu

Harwichport, Mass., toukok.
3 p. — Margaret McMath, 10-
vuotias, Mr. ja Mrs. Neil Mc-
Mathin tytär, kaapattiin Har-
wick Centre korkeakoulun lähet-
tyiltä eilen. Hänen kaappaaj-
ansa kuvattiin neekeri-auton-
ajuriksi, joka oji koulun läheen
suurella sinisellä autolla.
Valtion poliisit ja toiset viran-
omaiset, joille ilmoitus kaap-
pauksesta tehtiin, selittivät, että
sen syytä ei tunneta. McMathin
perhe on tunnettu varakkasiksi.
Valtiopoliisin tietämän mukaan
muudan mies tuli Harwick Cent-
re korkeakoululle kello 2.15 iltä-
päivällä ja selitti olevansa työn
perheen jäsen, sekä ilmoitti au-
tonajurin tulevan koulun nou-
tamaan tyttöä. Samanaikaisesti
joku mies puhelimella keskusteli
tytön kotiväen kanssa ja pyysi,
että puhelin pidettäisiin auki
kymmenen minuutin ajan. Kello
2.30 neekeri, tai mies joka oli
naamansa mustannut, saapui ja
otti tytön autoonsa ja ajoi pois.

Kaappaajan oletettu päämaja löydetty.

(Sähkösanoma)
Harwick, Mass., toukok. 3 p. —
Metsikössä Harwichin etelä-
osassa tavattiin tänään kesä-
asunto johon oli murtauduttu ja
jota se kolmio, yksi neekeri ja
kaksi valkohoista, jotka 10-vuo-
tiaan Peggy McMathin oleta-
naan kaappaaneen, uskotaan käy-
tänneen tyysijanaan.
Poliisiviranomaiset ovat toi-
menpiteensä tässä kaappausju-
tussa siirtäneet kaksi vuorokau-
ta eteenpäin, antaakseen kaap-
pajille tilaisuuden palauttaa ty-
tö vanhempiensa luo.

McMath lupasi kaappaajille
koskemattomuuden, sekä niin
suuret lunnat kuin hän voi va-
rustaa, työn palauttamiseksi.
Hän lupasi odottaa kodissaan
kaappaajia, tai heidän edusta-
jiansa.

McMathin perheen puhemies
William Lee sanoi, että valtio-
poliisit ovat luvanneet pysyä
poissa McMathin kodista, johon
ei ketään muuta kuin kaappaaj-
ia vastaanoteta. McMath 7-
vuotias poika oli poissa koulusta
tänään.

Lee huomautti, että pankkiti-
lanne Detroitissa on vaikea ja
toivoi, että kaappaajat ottavat
tämän seikan huomioon.

McMathin perheen puhemies
William Lee sanoi, että valtio-
poliisit ovat luvanneet pysyä
poissa McMathin kodista, johon
ei ketään muuta kuin kaappaaj-
ia vastaanoteta. McMath 7-
vuotias poika oli poissa koulusta
tänään.

Liittovaltain menoja aiotaan vähentää

(Sähkösanoma)
Washington, toukok. 3 p. —
Valtionalasta ilmoitettiin tänään,
että liittovaltain menot seura-
valla fiskaalivuodella tulevat o-
lemaan noin \$2,230,000,000, eli
biljoonan dollaria vähemmän
kuin edellisessä vuotena.

17 miestä kaatunut ka- hakassa Cubassa

Havana, Cuba, toukok. 2 p. —
Seitsemäntoista miestä kerro-
taan kaatuneen eilen kahakassa
Juganin kylässä Orienten maa-
kunnassa, kun kapteeni Jomar-
ronin johtamat kaartilaiset hyök-
kasivat kapinallisten joukkoon.
Tunin kestäneen kiivaan taiste-
lun jälkeen kapinallisten joukko
hajautui ja pakeni.

Kuuluissa näyttelijä kuollut

Lontoo, toukok. 2 p. — Frede-
rick Kerr, huomattu näyttämö-
ja elokuvakoomikko, kuoli tänä
iltana 74-vuotiaana. Hän oli ol-
lut sairaana jonkun aikaa.
Kerrin poika Geoffrey Kerr
on nyt näyttämässä Yhdysval-
loissa.

VELKATAAKKA LISÄÄNTYY TUNTUVASTI

Kolme biljoonaa dolla-
ria yhdessä vuodessa.

Washington, toukok. 3 p. —
Kansakuntamme yleinen velka
on lisäntynyt kolmella biljoonalla
dollarilla yhden vuoden ku-
luessa.

Huhtikuun 30 p. se oli \$21,441-
209,170; vuosi takaperin se oli
\$18,599,695,430.

Hallituksen tulovajaus kulu-
van fiskaalivuoden yhdeksänä
ensimmäisenä kuukautena oli
\$1,585,625,498. Saman ajan ku-
luessa edellisellä fiskaalivuodella
se oli \$2,334,105,142.

Tuloveroista ja tullimaksuis-
ta kertyvät tulot vähenevät jat-
kuvasti. Kuluvan fiskaalivuoden
ensimmäisenä yhdeksänä kuukau-
tena ne tekivät yhteensä
\$583,168,665. Edellisellä fiskaali-
vuodella, vastaavana aikana, ne
tekivät \$873,303,905. Tullimak-
susta kertyi ainoastaan \$207-
289,317 kuluvan fiskaalivuoden
yhdeksänä ensi kuukautena, vas-
taavan summan edellisen fiskaali-
vuoden vastaavana aikana ol-
lessa \$292,375,894.

John Lamb vapautettu

Olympia, Wash., toukok. 2 p.
— John Lamb, yksi niistä jotka
Centralian I. W. W:n haalin puo-
lastamisen johdosta vankilaan
tuomittiin, on valtion armahdu-
sautakunta määrännyt ehdonalai-
sesti vapautettavaksi. Vankilaan
jäävät vielä Bert Smith, Ray
Becker ja Britt Bland. Kaikki-
aan kahdeksan työläistä tuomit-
tiin vankilaan Centralian tapauk-
sen johdosta. Yksi havaittiin
mielenvikaiseksi, yksi kuoli van-
kilassa ja kaksi on aikaisemmin
ehdonalaisesti vapautettu.

MacDonald palannut Amerikasta

(Sähkösanoma)
Southampton, Englanti, tou-
kok. 3 p. — Englannin päämi-
nisteri palasi Amerikasta hoiry-
laiva Berengerialla tänään ja sa-
noi olevansa hyvin optimistinen
presidentti Rooseveltin kanssa
pitämässä neuvottelun tuloksien
johdosta.

Herriot on myös paluumatkalla.

Ile de France-la Atlantilla,
toukok. 3 p. — Entinen Ranskan
pääministeri Edouard Herriot,
joka on paluumatkalla Ameri-
kasta, julkaisi tänään laival-
lausunnon, jossa hän kehoittaa
kaikkia ranskalaisia seuraamaan
presidentti Rooseveltin johtoa
yhteisessä rynnistyksessä maail-
man palauttamiseksi taloudelli-
seen normaalisiin.

"Me ranskalaiset", hän sanoi,
"emme koskaan tule tapaamaan
diplomatian valtieliitä toista
miestä, joka on enemmän kiin-
tynyt Ranskaan tai maailmanrau-
han palauttamiseen", lausui hän.

Saksa myönnyttelee ase- konferenssissa

(Sähkösanoma)
Geneve, Sveitsi, toukok. 3 p. —
Britannian edustaja kapteeni
Anthony Eden asekonferenssissa
ilmoitti tänään, että Saksa on
suostunut kompromissioimaan
vaatimustaan ehdottomasta ase-
lausesta tasa-arvoisuudesta, mikä
vaatimus uhkasi rikkoa asekon-
ferenssin.

'Sähkösanoma'

Chicago, toukok. 3 p. — Gal-
loway-West Co:n pommitet-
tiin tänään muutaman tuntia sen
jälkeen kuin poliisit ilmoittivat
500 paunaa dynamiittia varas-
tetun Burton Explosive Co:ta
Lamontissa. Vahinko oli vä-
häinen. Räjähdys oli seitsemäs
Chicagoissa kolmen vuorokauden
ajassa.

Maaliskuun 6 p. ja toukokuun
1 p:n välisellä ajalla palautet-
tiin bostonilaisiin pankkeihin
kultaa ja kultatodisteita, sekä
kultarahaa, yhteensä \$64,000,000
arvosta.

TOIMITUKSEN OSASTO

TOIMITUS A. E. USENIUS,
YRJO MÄKELÄ, OSKARI TOKOL,
HENRY PURANEN, L. MOILANEN.

Lehteen aljottu kirjoitukset ja toimituskalle kuuluvat kirjeet ovat lähetettävä osastoille: Raivaajan toimitus, Box 600, Fitchburg, Mass. Telef. 331

Päivänkatsaus

SAKSAN AMMATTIUNIONIT FASCISTIVALLAN ALAISINA

Lontoon Daily Herald julkaisee kertomuksen ammattiuonista fascistisen kontrollin alaisina. Sen mukaan unionien kokouksissa ovat mukana fascistiset virkailijat ja poliisit ja kaikki päätökset, jotka eivät saa näiden herrain hyväksymistä, on peruutettava. Toisten tietojen mukaan fascistit ovat suoranaisesti vallanneet unionit.

Amsterdamista Berliiniin tullessa tiedossa kerrotaan ammatillisen internationaalina päättäneen rikkoo välinsä saksalaisten unionien kanssa. Saksalaisia syytetään yhteistoiminnan tarjoamisesta hitleriläisille ja siten luokkataistelun hylkäämisestä. New York Timesille tullessa sähkösanomassa sanotaan, ettei tälle tiedolle ole saatu vahvistusta, mutta onhan selvää, ettei todellista unionistista liikeä voi olla Saksassa fascistivallan alaisena enempää kuin sitä on Italiassakaan. Maanalaisten puolella kyllä voi olla olemassa, mutta unionien on toimittava julkisuudessa ja sellainen on mahdollista diktatuurin vallitessa.

SOTALAKI IOWASSA

Kuvaavimman esimerkin siitä minkälaiseksi tilanne tämän maan varakkaimmilla farmiseuduilla on muodostunut, antoi viime viikolla sattunut tapaus Pringharissa Iowassa. Täällä joukko farmareita hyökkäsi kauntin oikeustalolle pannen toimeen mielenosoituksen oikeustalolla ja kulettain tuomarin köysi kaulassa metsään sekä lyöden ja törkeästi häväisten tuomaria ja koko oikeuslaitosta. Oliko tämä syvästi amerikalaisia järkyttänyt teko tarkoituksellista provokatsionia, kuten merkit viittaavat ja erikoisesti se että mielenosoittajat olivat naamiointeet itsensä, ei ole vielä täysin selvitetty. Mutta joka tapauksessa joko tietoinen tai tiedoton provokatsioni on ollut ohjaajana sillä tämän johdosta on viranomaisille todella tarjoutunut riittävän selvä ja hyväksyttävä aihe julistaa sotatila ja käydä ankarin käsin tyytymättömäksi käyneiden farmareiden kimppuun ja nostattaa yleinen mielipide farmareita vastaan.

Omituisinta tässä on se että tämä suuresti provokatsionilla haikahtava teko on sattunut juuri Iowassa eikä Wisconsinissa, jossa farmarit ovat ensin ja parhaiden järjestyneitä. Tilastot osoittavat että Iowan valtioissa on säästötili jokaista kahta ja puolta valtion asukasta kohden. Yhdessäkymmentä prosenttia valtion asukkaista on tässä maassa syntyneitä ja lukutaito on korkein kuin yhdessäkään valtiossa koko maassa. Valtio on siis kaikin puolin väestönsä, sivistyksiensä ja toimeentuloonsa nähden yksi amerikalaisimpia, jossa mitään radikaaliset ja ulkomaalaisiksi leimatut aatteet eivät ole päässeet pesiytymään. Ja tässä valtiossa sattui yksi törkeimpiä häväistystekoja amerikalaisista oikeusjärjestystä vastaan.

Edellisesti käy selville, että lukutaito ei ole vielä sivistystä eikä amerikalaisuus mitään korkeampaa kulttuuria. Se pikeminkin osoittaa että amerikalaisen kulttuuri on kovin pinnallista ja helposti johdettavissa kokonaan harhaan kuten tämän amerikalaisen väestön joukkoheilahteleminen, milloin sen tai tämän porvarillisen puolueen taikka yksilön kannattajaksi selvästi jo osoittaa.

Tämän maan farmariväestöllä samoin kuin työväellä yleensä on oikea asia ajettavana ja he näinä viimeisinä kuukausina ovat ottaneet huomattavaa edistystä järjestäytymisessä. Farmarien liikkeestä oli nousemassa todellinen vastustaja ja vaarakin nykyisille vallanpitäjille ja siitä syystä vallanpitäjillä oli kaikki syy yrittää johtaa tätä liike sivuraiteille. Tämänkin tapauksen syyt tietenkin johtuvat siitä suunnattomasta olojen muutoksesta mikä maaseuduilla on viimeisten vuosien kuluessa tapahtunut mutta kun yhteiskunnallisten tietojen vankka perustus puuttuu, niin saatetaan se johtaa omaa liikeä vahingoittaviin tekoihin. Tämänkin tapaus osoittaa miten suunnattoman laaja välistystyö Amerikan sosialistisella liikkeellä on vielä edessä ennenkuin nämät nykyisen porvarillisen järjestelmän jo tyytymättömiksi käyneet mutta vielä aivan hajanaiset voimat saadaan yhteen selvän ja yhteiskuntaa todella muuttavan ohjelman taakse.

INFLATIO JA ULKOMAINEN KAUPPA

Tässäkin maassa nyt jo vallitsevaa inflatiota puollustetaan m.m. sillä väitteellä, että se edistää ulkomaita kauppaan. Sen jälkeen kun lähes kaikki muut maat ovat luopuneet kullankannasta ja niiden rahan arvo siitä syystä laskeutunut, on Amerikka rahan joutunut entistä enemmän eristettyyn asemaan. Dollarin pysyessä yhä korkealla, ulkomaiden on ollut vaikea hankkia näitä dollareita ja ostaa niillä amerikalaisia tuotteita. Tästä syystä ulkomainen kauppa, sen jälkeen kun muut maat luopuivat kullankannalta, on suorastaan luhistunut. Nyt kun dollaritakin on kullapohja pudonnut, niin dollarin arvo muiden maiden rahan verran on alentunut joten nämät voivat taas hankkia dollareita ja ostaa niillä amerikalaisia tuotteita ja ulkomainen liikevaihto sen kautta lisääntyy ja maan teollisuus elpyy. Tämä on yksi pääväitteistä, jolla tätä inflatiota puolustetaan.

Kukaan järkävä ihminen ei lähde väittämään, että nämät väitteet olisivat kokonaan perustusta vailla. Mutta nämät väitteet perustuvat toiselta puolen sille otaksuvalle, että tavaroiden tuotantokustannukset täällä Amerikassa pysyvät entisellään dollareissa laskettuna niin että tällä vesitettyllä dollarilla kyetään tuottamaan yhtä paljon kuin ennenkin ja myymään tuotteet suunnilleen samasta nimellisarvosta kuin ennenkin. Se siis voi pitää kutinsa m.m. sillä edellytyksellä, että työpalkat täällä Amerikassa eivät nouse vaan, että vesitettyllä dollarilla saadaan ostaa yhtä paljon työtä kuin ennenkin. Ja se edellyttää vielä sitäkin, että tavaroiden hinnat voittoilun eikä keinotellun vaikutuksesta saa nousta. Mutta samalla kerta toiselta puolen väitetään, että tämän inflation tarkoituksena on myöskin tavaroiden hintojen, varsinkin maataloustuotteiden, jotka ovat yhtä suurimman ulkomaille vietävänä tavaryhminä, hintojen korottamista. Nyt jo väitetään että esimerkiksi vehnän hinta on kohonnut kahdellakymmenellä sentillä busheli niin neljälläkymmenellä prosentilla. Jos siis ulkomaisen ostajan täytyy ostaa tavaransa esimerkiksi vehnää tällaisilla markkinoilla, niinkuin heidän luultavasti täy-

Miltä matkailijasta näyttää Hitlerin Saksa

Tuomari Väinö Tanner kertoo vaikutelmiaan Saksan matkastaan

Suomalainen puoluetoveri tuomari Väinö Tanner palasi pitkästä vierailustaan Saksan länsiosissa. Hän kertoi matkastaan, jota hän teki kaksikymmentä vuotta sitten. Hän kertoi, että Saksan länsiosissa, vaikkakin matka sen kautta olisi ollut paljon lyhempi kuin ne kiertotiet, joita monet tekivät. On senvuoksi ymmärrettävissä, että omasta puolestani sangen suurella mielenkiinnolla matkustin Saksan oman silmin nähdäkseen millä tavalla tässä vallankumouksen läpikäyneessä maassa elettiin.

Ensimmäinen vaikutelma oli sangen edullinen.

Rajalla olivat niin hyvin passiiviset kuin tulliviranomaiset yhtä kokeellista kuin ennenkin, eikä mitään vaikeuksia matkustajille asetettu. Mitään valvontaa ei junissa myöskään voinut havaita. Kaikkialla oli täysin rauhallista. Väkeä liikkeellä melkein vähemmän kuin ennen, ja ennen kaikkea junat melkein tyhjiä. Liput, joita vielä viime vuoden lopulla siellä käydessäni oli mel-

kein joka talon katolla, olivat poissa; ei edes hakaristilippuja näkynyt. Ruskeapaidatkin olivat jotenkin vähissä kaduilla. Niiden tavannukaisia kulkueitaakaan ei sattunut silmiini. Rauhallinen, työssä kiinni oleva kansa — se on matkustajan mieleen jäävä vaikutelma.

Mutta rauhaakin on monenlaista. On olemassa jotakin, joka kutsutaan hautausmaahan rauhaa. Saksan nykyinen rauhallisuus osottautui kuuluvan tähän ryhmään, kun koetti päästä pintaa syvemmälle.

Ihmiset elivät pelon alaisena tiilassa.

Tämän huomasi jo heidän esiintymisestään. Jos ryhtyi tunteamattomien kanssa keskusteluun ja kyseli kuulujuttuja, sai välittömästi vastauksia. Ja niitäkin antaessaan haasteltavat tavallisesti pälyivät ympärilleen, oliko ketään kuulemassa. Mutta vasta saatuaan käsiinsä henkilöitä, joiden kanssa voi luottamuksella keskustella, sai kuulua minkälaisista elämäntapain rauhallisen pinnan alla oikeastaan oli.

JUTUSTELUA

— Wesleyan yliopiston tohtori William A. Manuel väittää, että pehmeän savun aiheuttama nuha ja influenssa ja siitä syystä siitä on talvella enempi ja varsinakin kosteella ja raskaalla ilmalla jolloin savu painuu maahan.

Näpertelyä ja lisää näpertelyä

Pelastusmerges on huono laivan vastine, mutta silloin kun laiva on uppoamassa, sitäkin ei voida ylenkatsoa. Siksi, terve inflatoin — edellyttäen, että kongressin valtuuttama kuuden miljoo-

— Jos inflatoinilla mielletään saada hyvää aikaan, sillä on saatettava kassat selkään — ensiksi annettava velkoja, toiseksi lisä ostovoimaa synnyttämällä työpalkkoja, palkkoja ja farmittuloja. Jos taas luovutetaan inflatio on vain luoton inflatoinista, jos se tarkoittaa, että hallitus kaataa kuusi biljoonaa dollaria vararikkoisen pankkijärjestelmän toivossa, että pankit lisäävät lainojaan, silloin me nyt jo voimme sanoa, ettei siitä ole mitään hyötyä.

Maa ei kärsi rahan puutteesta. Se kärsii siitä, että niillä aineksilla, joista kansan elämä on riippuvainen, ei ole rahaa eikä myöskään keinoja ansaita rahaa. Pankkaa rahaa rikasta tuotavien luokkien taskuihin ja kaikki muu seuraa itsestään. Raha tuotajien taskuissa merkitsee kuluksia, ostoa, myyntiä, tilauksia, teollisuuskäsitteitä, kuljetusta, kun taas liian rahan pankkeihin paneminen on yhä hyödytöntä kuin on vesi hukkuvalle miehelle.

Olettaakamme että rahaa pankki-hoiveissa lisätään kuudella, kymmenellä tai kuudellakymmenellä biljoonalla dollarilla. Mitäs sitten? Kuinka työtön työläinen ajatteleekin farmari kykenee saamaan näitä rahoja? Finanssimerot vastaavat: Hankkimalla lisää luottoa pankista. Luottoa, helkutti soikoon! Videnkymmentä miljoo-

Mutta olettaakamme, että pankit, joilla nykyin on suurin osa rahasta hallussaan ja sittenkin pelkäävät sen-

tyy se tehdä, niin joutuvat he siellä maksamaan tuon korotetun hinnan. Jos he saavat ostaa dollarin halvemmalla kuin ennen, mutta joutuvat ostamastaan tavarasta maksamaan korkeamman nimellishinnan kuin ennen, niin ei se hyödytä mitään. Voipa käydä niinkin, kuten nyt jo vehnän hinnassa on käynyt, että näillä vesitettyillä dollareilla ei saa enään suhteellisesti eninkään paljoa tavaraa kuin entisellä. Keinotelluja ja porssipeluri nähkään on jo tällä välin kerinnyt kohottaa hinnat ja pistää inflatio aiheuttaman eron taskuunsa. Jos, kuten tarkoitus näyttää olevan, työpalkat pidetään ennallaan, vieläpä yritetään painaa entistäkin alemmaksi, niin se vähäinenkin hyöty mitä inflatiosta saatetaan olla ulkomaisessa kaupassa, joutuu amerikalaisen työväen kokonaan korvattavaksi. Mutta jos työpalkat ja siitä johtuva työväen toimeentulo painuu entistäkin alemmaksi, niin se ulkomaisen kaupan lisääntyminen, mikä saavutetaan tällaisilla ehdoilla, ei tule kohottamaan työväen mieltä eikä hankkimaan hallitukselle yhtään uutta kannattajaa työväen keskuudesta, vaan päinvastoin.

Sitä sai kuulla jos miten laajoja kuvauksia. Jos nämä koetetaan pukea lyhyeen muotoon, niin saa niistä ehkä parhaan käsityksen muistelllessaan minkälainen "rauha" meillä vallitsi vuonna 1918 kansalaissodan päätyttyä. Saksassakin on tapahtunut joukkomurhia, joiden lukumäärä ei kukaan tiedä eikä kai koskaan tule tietämään, koska niistä ei haluta ottaa selvää. Joka tapauksessa

murhia on tapahtunut useita satoja ja sen lisäksi on muita väkivaltaisuuksia harjoitettu aivan lukemattomasti.

Poliittisia vastustajia on kohdeltu aivan mielivaltaisesti meillä hyvin tunnettuun tapaan. Osa näistä vastustajista ammutaan kommunistina, jotka "yrittävät pataa", ja henkinjääneet suljetaan keskitysleirihin, joista tunnetuin on Heubergin leiri lähellä Müncheniä. Postitse lähetetyt kirjeet avataan aivan yleisesti, puhelinliikennettä sensuroidaan. Toisin sanoen vallitseva täysin oikeudeton tilanne. Tiedusteluun, onko pahin väkivallan aalto jo ohi, vastataan myönteisesti, mutta mainittiin, että vieläkin lukuisien natsien epäilemien henkilöiden on nauttava yönsä muualla, koska milloin tahansa jotkut "tunteamattomat miehet" saattavat tulla ja raahata rauhallisen asujien mukaansa ja tällaisille meidän muokille, niinkuin hyvin tiedetään, on moni ikäpäiviksi kadonnut.

Nämä inhoittavat väkivaltaisuuksia on saatu panna kihtyneiden joukkojen laskuun, joita joukkoja on useina vuosina järjestelmällisesti kiihoitettu ja jotka nyt ovat nähneet hetken kaittaneen. Hallitus on koettanut tehdä yrityksiä joukkojen kurissapitämiseksi, mutta kuitenkin siinä täydellisesti onnistumatta. Nykyisen hallituksen voimakkain mies, Göring, on varoittanut joukkojaan lujin sanoja niistä alhaisista piirteistä, joita natsien keskuudessa on esiintynyt. Erikoisesti Göring on kohdistanut sanansa ihmiantiaja, konjunkturipoliitikkoja ja "hurraa-isänmaallisia" vastaan, varoittaen puoluealaistaan antautumasta näille teille.

Katsellessaan Saksan nykyistä sanomalehdistöä, kiintyy huomio lähinnä natsien omiin lehtiin, joiden täytyy sanoa täyttävän ulkonaisesti suuriakin vaatimuksia. Ne ovat harvinaisen reippaasti ja innostavalla tavalla toimitettuja. Niissä innostetaan natsien omia joukkoja, ja lukija meikkin usko, että toimittajat ovat todella olleet vakavissaan. Muiden puolueiden sanomalehdet ovat täysin värittömiä ja kertovat vain virallisia uutisia ja päivän tapahtumia ilman tendenssiä.

Niinkuin tällaisissa oloissa on luonnollista ovat uudet iskutant saaneet tavattoman merkityksen. Niitä on Saksan natsiteilla kaksi, joista toinen on saksaksi "Gleichschaltung" (teknillinen termi, joka merkitsee yhtä kuin samaan virtapiiriin kytkeminen) ja toinen on "volkstümlich" — kansanomainen. Varsinkin ensimmäinen on muodostunut talokasanksi nykyisessä Saksassa, ja sillä voidaan kaikki tärkeät poliittiset tapaukset määritellä.

Mitä on sitten tämä Gleichschaltung? Erään määritelmän mukaan se on samaa kuin joku mies istuisi määrättyssä keskustelussa, missä hänen vain tarvitsi painaa nappia ja silloin tulisivat lukematonta syrjäistekin seudut kytkettyä yhteyteen tämän keskustuksen kanssa, toimitaisi ja työskentelisivät samalla tavalla ja ratkaisisivat kysymykset jokainen samoin. Tästä keskustuksesta kulkee tällöin katkeamaton virta pienimpäänkin soppeen maassa.

Tätä Gleichschaltungia hallitus harjoittaaakin kaikilla aloilla. Tärkein ja muille maille merkityksellisin tehtävä on Saksan osavaltioiden Gleichschaltung.

Se suuri hajanaisuus, mikä Saksan valtion perustamisesta asti on maan poliitikassa vallinnut, koetetaan nyt saada poistetuksi.

Osavaltioiden itsenäisyys onkin jo jotakuinkin poistettu, hallitus nimittää niihin "käskynhaltijoita", joilla on täydellinen valta. Nämä käskynhaltijat voivat harjoittaa parlamentin, asettaa virkamiehiä, hoitaa hallintoa, jopa oikeudenhoitoakin j.n.e. Jos Hitler pystyy viemään lävitse tämän yhtenäistämisen, on hän suorittanut historiallisen työn, joka aikanaan oli ylivoimainen Bismarckillekin.

Mutta muillakin aloilla harjoitetaan samaa Gleichschaltungia. Koulu esim. koetetaan saada täysin kansallissosialistiseksi. Niinpä äskettäin pidettiin natsipoliteijan kokous, joka edusti 250.000 opettajaa. Tiedelaitoksetkin koetetaan saada saman johdon alle, niiden entisiä opet-

tajia ja johtajia erotetaan ja karkoitetaan, ja uudet miehet nimitetään tilalle. Ja myöskin ammatillista liikeä yrittään järjestää samassa mielessä. Uuden suunnan ensimmäinen

päämäärä on kommunismin ja sosialidemokratian, yhteisellä nimityksellä "marx-laisuuden" hävittäminen.

Ja tässä tarkoituksessa ei ainoastaan yritetä estää näitä toimimasta vaan tämä ajatusmaailma kokonaisuudessaan yritetään hävittää ja murskata. Ja toiminnassa käytetään kaikkia keinoja, myöskin aikaisemman hallitus-suunnan pilkkaa.

Mikä on sosialidemokratian asema?

Saksan sosialidemokraattinen puolue toimii mitä surimpia vaikeuksien alaisena. Muokoinen osa johtavista henkilöistä on siirtynyt rajan taakse, koska heidän elämänsä on ollut uhattua. Useita on kuitenkin vielä tavattavissa toimipaikoissaan, missä he suorittavat entistä työtään. Sosdem. puolueen toimisto, joka on puolueen jättäjäistalossa Hallescher Torin lähellä, oli avoinna ja sen koko henkilökunta täydessä työssä. Useita puolueen jäseniäkin oli toimestossa työtään suorittamassa.

Vaikka puolueen toimintaa on kaikin tavoin yritetty vaikeuttaa, on se edelleen täysin koossa ja yhteydet eri seuduille ovat olemassa. Tiedotustoiminta ilman lehdistöä on raskasta, sillä koko maassa ilmestyy vain 8 sosialidemokraattista lehteä, jotka syrjäisillä paikkakunnilla ovat kai jääneet vallanpitäjiltä unohtuiksi. Amatilliset lehdet ilmestyvät sensijaan samoin kuin ennenkin, vaikkakin värittömiä.

Muuten kerrotaan sosdem. puolueeseen kohdistuvan menettelyn eri osissa valtakuntaa olevan aivan erilaisista, jopa Berliininkin eri osissa voi toiminta kohdatta vallan erilaisia vaikeuksia. Tämä nähtävissä osoittaa, ettei hallitus vielä ole ennättänyt antaa ohjeita joka puolelle, vaan pienet päälliköt joutuvat eri puolella toimimaan oman harkintansa mukaan. Meidän porvarillisisa lehdissämme on näkynyt kieltävien uutisia, että Saksan sosdem. puolue olisi täydellisesti hajanautumistilassa. Tämä on tendenssinäminen tieto, sillä korkeintaan 20 pros. puolueen jäsenistä on jättäytynyt syrjään, ja nämä syrjäjättäytyneet ovat ennenkuukaa virkamiehiä, poliiseja y.m., joiden leivän vuoksi on ollut pakko luopua puolueen jäsenyydestä.

Mutta jos olot muuttuvat vaikkeammiksi, lienee puolueen palko rhyhtyä toimimaan maan alalla, joka vanhemmalle polvelle onkin hyvin tuttua Bismarckin sosialistilajien ajoilta.

(Jatketaan).

Urheilu

Cross-country Championships

Don't forget that on Sunday May 14th, the Into A. C. of Gardner will sponsor the annual league cross-country championships, at the park in Gardner.

Entries should be in May 8 as they would be a big help in write-ups, etc.

There is also going to be a three event consisting of a 60 meter run, 12 lb. shotput, and high jump.

This is really the first trackmeet of the league this year, so may we expect plenty of entries and plenty of spectators.

— H. A. T.

Amsterdammassa uutuusi naisten ennätys

Viime lauantaina tiedoitetiin Amsterdammista, Hollannista, että siellä mainittuna päivänä järjestetyissä uimakilpailuissa ui Miss Jenny Kastein 400 metriä rinta-uinnilla ajassa 6 minuuttia 29 sekuntia, mikä on naisten uusi maailmanennätys.

Viellä Eric Lahtinen jaksaa hallita korkeushyppää

Fitchburgin Reippaan Urheilijain seuran on ollut useita vuosia urheiluliittomme parhain korkeushyppääjä. Parhaan hyppyn kai liittomme kilpailuissa on tehnyt Konrad Moisio, mutta hänen ennen Michiganin yliopiston menoaan joutui antamaan periksi Ericille useissa kilpailuissa. Viime kesäkuun kävi sillä tavalla, että Eric voitti Konradin, kun viimeainnuttu ei sattunut olemaan parhaassa kunnossaan. Mutta Eric tekikin tällöin n. k. "elämänsä hyppyn", jätti riman

Raivaaja Kustannusyhdistyksen vuosikokous

Alensi Raivaajan tilaushintaa!

Uudet hinnat ovat:

\$5.50 vuosikerta \$3.00 1/2 vuotta \$1.75 kolme kuuk.

Alennus on nyt voimassa

Kaikki tilaukset voidaan ottaa uuden hinnan mukaan

Asiamiesten pitäisi nyt tehdä vakava yritys Raivaajan levittämiseksi. Kansan tahto on huomioon otettu tilaushintaa määrittäessä, joten asiamiehille on nyt syytä puolestaan vedota kansaan, tarjoamalla Raivaajaa tilattavaksi. Tämä tilaushinnan alennus perustuu siihen, että toivotaan alennetulla hinnalla saatavan vähintään niin paljon lisää tilauksia, että se korvaa tilaushinnan alentamisesta tapahtuneen rahallisen menetyksen. Nyt toivoisimme asiamiesten toiminnallaan todistavan että tässä tilaushinnan alentamisessa ei ole tapahtunut laskuvirheitä.

Toveruudella,
RAIVAAJAN KONTTORI.

paikoilleen 177:ssä senttimetrissä. On hauska nähdä vieläkö Eric, joka viime kuluneena talvena joutui jättämään harjoittelut hyvin vähään työsuhteittensa takia, kykenee alkavana kesänä korkeushyppää hallitsemaan.

Liittomme parhaat korkeushyppääjät viime kesänä olivat: 1. Eric Lahtinen, Reipas, 177 sm. 2. Konrad Moisio, Reipas, 174 sm. 3. Ralph Williams, Reip, 172 sm. 4. Leo Sulkala, Tarmo, 172 sm. 5. Sam Hokkanen, Karhu, 161 sm.

Gregory voitti 20 kilometrin juoksumestaruuden

Newarkissa, N. J., järjestettiin viime lauantaina A. A. U:n juoksumestaruuskilpailu 20 kilometrin matkalla. Kilpailuun otti osaa 124 juoksijaa, joissa olivat Itä-Amerikan parhaat miehet, monien mestaruuksien omistajat, Louis Gregory, New Yorkista, voitti mestaruuden ajan ollessa 1 tunti, 8 minuuttia ja 15 sekuntia. Hän oli maalfissa runsaan 150 jaardia edellä toiseksi sijoittunutta Paul Mundy, Philadelphian. Jimmy Hennigan, North Medfordista, sijoittui vasta 21:s ajan ollessa 1:14:10.

Kahdentoista ensimmäisen järjestys ja ajat olivat: 1) Louis Gregory, 1:08:15; 2) Paul Mundy, 1:08:48; 3) Mel Porter, 1:10:20; 4) Albert Michelsen, 1:10:20; 5) William Steiner, 1:10:30; 6) Willie Kyronen, 1:10:33; 7) Paul De Bruyn, 1:10:40; 8) Joseph Mundy, 1:11:17; 9) John Kelley, 1:11:45; 10) Fred Ward, 1:12:07; 11) Eino Pentti, 1:12:12; 12) Walter Crotty, 1:12:28.

UHRI

"Kääntäkö takaisin? Juuri nyt!"

Halvor Olavsen nauroi voimakkaan miehen ylimielistä naurua ja katsoi ilkkuen Harald Ekin, joka istui hermostuneena polttajan savukkeita pienien nuotien ääressä, jonka Olavsenin tottuneen retkeilijän tarmolla oli onnistunut tehdä Akkatunturin etelärinteelle aivan puurajan yläpuolelle.

"Entä mitä sanoo neiti Dalbeck?"

Neiti Ulla-Britta Dalbeck — yksin kahden häntä palvovan miehen kanssa — hymyili Olavsenille ja sanoi, että heidän on jatkettava.

Harald Ek tiesi, että hän oli raukka, ja tällä hetkellä hän tunsi sen selvemmin kuin koskaan ennen. Mitä auttoi, että hän oli

taas sairas makasi ja yski, niin että laihia ruumis tärisi.

"Herra Ek voi odottaa täällä, jolleitä jaksaa seurata. Olemme takaisin kolmen tunnin kuluttua", sanoi Olavsen, kun ne kaksikymmentä minuuttia, jotka he olivat määränneet lepotaudeksi, olivat lopussa.

Harald katsoi Ulla-Brittaan, ja samassa hän ymmärsi, että tänä iltana ei viulu voisi auttaa häntä, jos hän yletäytyisi pois.

"Minä seuraan", hän sanoi ja nousi.

Olavsen, jättäminen — väkevä urheilija ja vuorikiipijä — hymyili hieman karvaasti ja kehitti auki nousuköyden.

Pieni seurue nousi yhä ylempään kohti Akkatunturin lakea. Olavsen kulki edellä, ja se varmuus, jolla hän johti tätä paikatun hyvin vaarallista retkeä, oli kaiken Ulla-Brittan lahjoittaman ihailun arvoinen. Tyttö vapisi ihastuksesta heidän allaan yhä laajenevan luonnonyön halottamana, ja veri kiehuu kuin elämän nuori virta hänen suonsaansa, hänen siinä kiivetessään köyden yhdistämänä kahteen mieheen, jotka molemmat rakastivat häntä. Viimeisenä tuvena — Harald — läähätti raskaasti näiden hänelle siemättömien ponnistusten rasittamana. Välin hän näki ainoastaan punaisia täpliä edessään, mutta hän puri hampaat yhteen ja jatkoi epätavollisen tarmolla.

"Kas tässä! Tässä me hengähdämme vähän!"

Olavsen nojasi mukavasti ja ilman pienintäkään väsymyksen merkkiä kaljoseinää vasten ikuisen lumen rajalla.

"Miltä tuntuu neiti Dalbeck?"

"Oh — väsyttää — vähän..."

Mutta täällä ylhäällä on niin ihmeellistä. Tuolla kaukana — katsokaa — pieni erämaan silmä — Onko se Akkajärvi?"

"Ei, Saxjaure, kuusi peninkulmaa täällä. Akkajärvi on tässä suoraan alamme. Ihmeellistä sanotte. Odottakaa, kunnes tulemme Akaan laelle ja suuri villi-eläin Erämaa on paljaana ja autiota ympärillänne!"

Harald Ek ei sanonut mitään. Hänen keuhkensa haukoivat ilmaa ja jalat vapisivat hänen aliansa. Hän yski tuokien ja sylki huomaamatta. Joku kivi saipunaisia tahroja.

Tuntia myöhemmin vaelsi seurue ikuisen yön ja lumen seassa. Olavsen — jääkuukka — olalla järkkymätönä, etsien parhaita tietä jäälohkareitten ja kuilujen lomitse. Ulla-Britta — jääkuukka hennolla olkapäällään, säteilevän iloisena, varsin vähän ottaen huomioon, että tämä ei ollut varma väylä, vaan vaarallista jääteikköä. Harald Ek — jääkuukka kädessä, väliin liuskauten häntä Ulla-Brittaan yhdistävässä köydessä rajattomassa immossaan ehtiä mukana, raskaat läähätykset, silloin tällöin herpaavan huimauksen tuntu.

"Ei, mutta katsokaa!"

Ulla-Britta pysähtyi ja osoitti heidän alapuolellaan syöksyi tunpuripuro pitkin pystysuoraa seinämää ja korkeaa vesipatsasta kienoi päivänpaisteesta kuin timanttikoristeinen morsiusshuntu. Kauempana alhaalla hämötti kokujuja kukkarikilla tuntuu niityillä, jotka yhtäkkiä vaihtuivat tummiksi havumetsiksi, jotka vyöryivät yli erämaan raskain aalloin ja seppelöivät lampareita ja järviä. Pohjoisessa kohotti Akaan veli — Rapatojoko — ihmeelliset kasvonsa. Lumen ja jään peittämiä huippuja auringonpaisteesta häikäisevän valkeita, varjopaikoissa mustan-

harmaita — ikuisiksi kuvapatsiksi jähmettyneitä. Ja lunnassa hämmöttivät Norjan turturit sinipunervina ja ruusunpuinaisina auringonsaunon läpi.

Mutta Harald Ek ei näkynyt mitään. Hän painautui suonenvedontapaisesti seinää vasten ja sulki silmänsä päästäkseen näkemästä alapuolellaan aukeavaa kauheaa syvyyttä. Hänen ohimoillaan takoi vimmatusti ja sydämalassa tuntuivat omituiset väit hänet väliin taipumaan kaksinkerroin. Ja vielä ei matka ollut lopussa. Niinkuin ruman yön pahassa unessa hän kuuli Olavsenin sanovan, että heillä oli nyt enää vain kolmesataa jalkaa villieläin Akaan päällä. Komesataa jalkaa. Hyvä jumala! Ei mitään — Ei mitään vaakaustoraa ja pois tästä helvetillisestä korkeudesta. Täällä — jää — jyrkänteet — melkein pystysuoraa joskus — jääkuukka — hakata jättä, että saisi jalansijaa — liukastella kuin karpänen seinällä — horjahtaa — pudota syvyyteen.

Jääpalaset tuiskusivat Olavsenin kuokasta, ja Ulla-Britta kiipesi ensimmäiset askelmat suuren nuoruutensa koko ylivoimalla. Hän kääntyi ja viittasi Haraldille.

Huudahdus, avun kirkaisu, ja Olavsen painoi kuokan eräseen rakkoon ja panautui seinämää vasten. Samassa hetkessä kompastui Harald Ek, ja jääkuukka tempautui irti hänen käsistään.

Se pyöri kierroksen ympäri ja suistui sitten kuilua kohti ja katosi syvyyteen. Harald jännitti sormensa ja painoi kynnet jääkseen — nykäys köydestä ja hän liukui pari jalkaa, jolloin jää värjäytyi punaiseksi hänen rikkiraadelluista sormenpäistään.

Kylmä hiki puserui hänen ottaen. Hän huohotti ontosti voimatta saada esiin ääntäkään, ja koetti kaiken aikaa epätoivoisesti tarrautua kiinni kaljuun jäähän. Hän liukui jälleen — jalka — kaksi kolme...

"Pitäkää kiinni! Ah, hyvä luojat! Apua!"

Harald kohtasi hetkeksi Ulla-Brittan pelästyneet silmät, tytön riippuessa siellä köydessä aivan syvyyden yläpuolella. Harald liukui jälleen ja tuli hänen kanssaan samalle korkeudelle muutamia metrejä sivulle. Sormet olivat täydelleen repeytyneet ja merkitsivät tien alaspien kymmenellä punaisella viivalla. Hänen onnistui löytää tuki toiselle jalalleen ja hän painoi päänsä jättä vasten karkoitukseen taittumisen, joka uhkasi lamauttaa hänet.

"Kuokka, neiti Dalbeck! Iskekää kiinni ja hinaakaa itsenne ylös köyttä myöten!" huusi Olavsen ylhäältä.

Kuokka? Ulla-Britta läähätti. Missä hänen kuokkansa olikaan? Hän nyhytti, seuraavassa silmänräpäyksessä hän liukaisi.

Harald Ek liukui alas syvyyttä kohti ja riippui jalat kuilun partaan yllä heikoisti kiinni jäälohkareissa. Sormet oikeinivat auttamattomasti. Hän sulki silmänsä horkanpuistutuksessa. Ulla-Britta huudahti...

Olavsen — mies vahva kuin villimetsän karhu — puristi kuokkansa vartta, niin että rystyt olivat valkoiset. Hän hengitti syvään ja köysi puseri kovasti hänen vyötäröön. Vielä jaksoi hän kannattaa taakkaansa hetken, mutta ei kauempaa. Ulla-Britta sätkytteli köydessä kuin vangittu karpänen löytämättä tukea jaloilleen. Hän katsoi kuokkaansa. Se oli tuolla ylhäällä kapealla kaistaleella, kaksitoista jalkaa sieltä. Harald Ek — taitelijaa, jolla oli raukan heikko ruumis ja palaneet keuhkot — riippui kuin nyyti allansa musta, ammittava syvyys.

Hän oli puoliksi tiedoton, ja kuin sumussa hän kuuli veden pauhun kaukaa alhaalta.

Olavsenin sormet alkoivat jäykistyä otteessaan, ja hänen silmänsä tuijottivat katkerasti siihen jääkappaleeseen, joka erotti heidät varmasta perikadosta. Hän ymmärsi, että pian ei enää mikään pelastus olisi mahdollinen. Niin, kyllähän hänelle itselleen — ponnistaa voimansa ja pitää itseään kiinni vain yhdestä kädellä, vetää veitsensä ja katkaista köysi ja antaa toverin mennä. Mutta Olavsen tiesi, että tällaista hän ei tekisi. Hän oli kulkenut liian paljon erämaissa voidakseen veitsen villolla pelastaa itsensä, jos sama viito katkaisisi toisten elämänlangan. Ja niin helvetillinen oli tilanne, ettei hän voinut tehdä mitään. Ainoastaan maata puserutuneena jättä vasten ja pitää kiinni, siksi kunnas kädet tekivät tenän ja iankaikkisuus otti omansa. Hän tiesi, että myös Ulla-Britta oli voimaton ilman jääkuukkaa ja miehen paino vyötäröillään. Entä Harald Ek? Olavsen kirosi.

SOTAVAKI KIINNOTTAMASSA FARMAREITA IOWASSA. Kaksi Plymouth-kauntin asukasta, Frank North (oikealla) ja Herman Blume (vasalla) kansalliskaartilaisien keskellä Le arkissa, Iowassa. Heitä sytyttään apulaissheriffin, erään lakimiehen ja tuomari C. C. Bradleyn pohjoipöytästä pakkomyynti- ja häätötyttöjen takia.

huonoa minäänsä, joka oli hontellut nuoren viuluniekkan mukaan. Tämä matka, josta piti tuleman voiman riemuvoitto — olikin päättävä kolmen ihmisen perikatoon tunturiretkellä.

Ulla-Britta ponnisteli epätoivoisesti kiivetäkseen köyttä pitkin, ja ohut hammunpura raastoi rikki käsien ihon. Hiki tippui, myssy liukui päästä ja hänen syvä läähätyksensä kuului miesten korviin.

Harald Ek tunsi, että häntä hinattiin ylöspäin muutamia tunteja, yksi jalka — kaksi, ja ymmärsi, että tyttö, jota hän raskasti, ylläihimillisen voimin koetteli, oli pelastanut hänet. Kiduttavan jännityksen vallassa hän tunsi, miten köysi milloin oli hiljaa, milloin veti häntä ylös muuttaman tuuman.

Akkia hän liukui jälleen alas, ja siinä samassa hänelle selvisi, mitä hänen oli tekeminen.

"Minä katkaisen köyden?" huohotti hän kälkeästi.

"Ei, ei! Älkää tehkö sitä! Minä koetan uudestaan. Lepään — vähän..." Ääni oli itkun tukahduttama.

Harald kuunteli elämän ääntä vieressään. Hän oli sairas, lääkärin kuoleman tuomitsema, mutta juuri siksi oli elämä niin paljon rakkaampi sille köyhälle ajalle, jonka hänen keuhkonsa voivat enää lahjoittaa hänelle.

Saada elää vain muutamia kuukausia, vuosi tai kenties pari — kuolla sitten, mutta ei vielä nyt...

Salainen ajatus Olavsenista sai hänet värisemään vilusta. Kuinka kauan tämä enää kestäisi tuolla ylhäällä? Kenties ensi hetkessä kuului huuto, kauhea avunhuuto noilta huulilta, joita hän ei ollut koskaan suunnellut. Kolme ruumista — alassyöksyneinä — rikkiraadellutina.

Harald otti veitsensä ja puristi sen vartta jäykkin sormin, katsoi silmänräpäyksen verran tummaa kuilua ja sulki silmänsä.

Köyttä hinattiin jälleen ylöspäin ja Haraldista tuntui kuin olisi joku raottanut taivaan ovea. Elää — elää...

Köysi pysähtyi, ja nuori mies huudahti tiedottomasti. Nyt — alaspien — hiljaa. Harald asetti veitsen käyttä vasten ja sahasi hurjasti.

Ulla-Britta makasi ja läähätti jäälohkareella, kun hän äkkähti tuntiin vyötäröön kiristävän painon hellittävän. Hän käsitti heittoa ja kauhu lamautti hänet. Siinä silmänräpäys senjälkeen kiipesi hän nyhyttämään pitkin köyttä poikkileikkauksen köydenpää takana viipottaan.

Olavsen tuijotti katkerana kiivistäviä sormiaan.

"Vielä muutamia sekunteja, ja myöskin me olisimme olleet pois sa", sanoi hän vakavasti. "Tässä ei ole mitään tehtävää. Meillä on nyt vain edessä raskas kotimatka..."

"Ah — kuulitteko?"

Heikko, ihmeellinen ähkiminen nousi syvyydestä.

"Haloo!" huusi Olavsen, niin että raukui jäälohkareitten seassa ja sekulutta myöhemmin hän jo hakkasi jalansijaa kuilua alaspien.

Sinä iltana oli Harald Ek suuri mies tarvitsematta tarttua viuluunsa. Hän istui täysihoitoalan seurusteluhuoneessa rauhuuvaran takana edessä mukavassa nojatuolissa, ja Ulla-Brittan silmät sanoivat hänelle, että hän oli hänen ajassa ja iankaikkisuudessa. Heikkuin poskin ja säteilevin silmin kertoi tyttö heille, että myös Ulla-Britta oli miehen paino vyötäröillään. Entä Harald Ek? Olavsen kirosi.

taakseen meidät hän leikkasi, oli syöksynyt alas viiskymmen-vuorokauden — hän leikkasi köyden, vaikka hän tiesi, että varma kuolema odotti."

"Niin, kunhan vain herra Ek ei olisi nähnyt tuota uloketta kaiken aikaa", puuttui puheeseen Olavsen leikkien laskien.

"Oh, ei suinkaan" puuskahti Ulla-Britta närkästyneenä ja jatkoi kertomustaan, että he kuuluttuun huodon ja Olavsenin hankuttua askelmat alaspien kuilun seinää pitkin, olivat laskeneet köyden Haraldille, joka oli siellä alhaalla jossakin, ja antaneet hänet alas.

Tytön kertoessa istui Harald Ek suljettuihin silmiin. Hän tiesi, että päivän kauhutapaus oli tehnyt hänet sankariksi ja että tyttö illalla tulisi hänen omakseen. Taivaan valtakunta oli vielä apposen avoinna, ja hän oli vähällä nyyhyttää onnesta. Mutta äkkä oli kaikki selvänä hänelle. Hän — vuosi, ehkä kaksi — sitten olisi hän kuolui. Tyttö — sidottuna sairaaseen mieheen — leski — ehkä lapsikin, jokin sairas poloinen hänen jättämänsä huonona perintönä.

Häntä puistatti kuin kuumeessa. Hän avasi silmänsä, ja katse Olavsenin kasvoinhin sai hänet aivan tyyneksi. Tämä oli Ulla Britalle sopiva mies.

"Herra Olavsen on oikeassa", hän sanoi lujalla äänellä. "Minä tapasin ulokkeen varpaan päälläni, mutta minä olen aina ollut heikko raukka. Vaikka minä tiesin minä hetkenä hyvänsä voivani vetää alas neiti Dalbeckin ja herra Olavsenin, en minä uskaltanut katkaista köyttä, vaikka allani oli kaksi tuumaa lujaa maata. Että minä katkaisin luopulta — raukkuutta jälleen — niin se tapahtui pelosta, että he syöksyisivät alas ja vetäisivät minut mukanaan..."

Hän sai yskänkohtauksen ja hoippui huoneeseensa, jossa hän vaipui vuoteelleen nyhytyksen takaisin äännähdyksin. Nyt hän jälleen oli täysihoitolassa raukka. Ei kukaan tiennyt, että hän

oli syöksynyt alas viiskymmentä jalkaa ja ikäänkuin ihmehen avulla jäänyt riippumaan kaljulle kalliounlukkeelle, jossa hänen oli ponnistettava kaikki voimansa voidakseen pysytellä ne harvat minuutit, jotka olivat tarpeen, jotta Olavsen ehtisi alas kuilulle ja pudottaisi köyden. Ei kukaan myöskään aavistanut, että he olivat sankariteon todistajia, ehkä suuremman kuin tuon köyden leikkaamisen tuolla kuilun yläpuolella — miehen, joka kielsi itsensä siten syöstäkseen pois naisen, jota hän rakasti liian korkeasti sitoakseen hänet sairaaseen elämänsä.

Seuraavana aamuna oli Harald Ekin paikka aamiaispöydässä tyhjä, ja emäntä sanoi, että hän oli matkustanut heti auringonnousun jälkeen.

"Vai niin", sanoi joku. "Se raukka on mennyt tiheensä. Ehkä hän häpesi jättää tänne kauniimmaksi?"

Olavsenin kasvot rypistyivät tuimasti tämän kuullessaan. Hän oli miettinyt koko yön, miksi Harald Ek oli valehdellut, sillä hän tiesi hyvin ja tarkalleen, että kahdenkymmenen jalan pituinen köysi ei voinut ylittää lähes kaksi kertaa pitemmän kuilun pohjaan.

New Yorkin Suomalaisen Naisten Osuuskodin toimintama

KEITTOKIRJA

KOLMAS PAINOS

Kirjan ovat avustaneet lukuiset taituneet keittäjät, jotka antamalla ohjeilla ovat kokeilleet useita vuosia. Ohjeet on koottu saada mahdollisimman usua ja omintakeisia. Myöskin on silmällä pidetty, että kirja olisi hyödyksi myöskin tarjoilijoille, jotka tähden on liitetty suuri määrä nyyziä salaattiohjeita. Toiseen painokseen on kirjan loppuun otettu liitteenä erikoinen luku ravintokäsymyksen suuresta merkityksestä ihmiskunnalle. Luku on erittäin arvokas ei ainoastaan ruuan laittajille, vaan kaikille, jotka tavalla taikka toisella tielävet kosketuksiin ravintokäsymyksen kanssa.

Hinta \$2.00.
RAIVAAJAN KIRJAKAUPPA.

Suuri Kesähuvimatka

SUORAAN

HELSINKIIN

S.S. FREDERIK VIII

New Yorkista

Kesäk. 3

Kaikki tervetulleita tälle huvimatalle, niin hyvin Suomeen vakituisesti jäävät kuin sinne jättäytyvät.

Toisia purjehduksia New Yorkista:
United States toukok. 20 p. Frederik VIII heinäk. 8 p.
United States kesäk. 24 p. United States elok. 5 p.

Lähipiä tietoja, paikkavarauksia ja pilettejä kaikilta asiamiehiltä taikka suoraan konttoristamme.

SKANDINAVIAN-AMERIKAN LINJA

248 Washington St. Boston, Maas.

SUORAAN HELSINKIIN

S. S. BERLIN

New Yorkista

Toukok. 10 p. 1933
H. A. HJORTHOLM, johtaja

Suomeen matkustajat S. S. EUROPALLA, joka lähtee New Yorkista toukokuun 14 p:nä, voivat vaihtaa S. S. BERLININ Bremenissä.

SATAMASTA SATAMAAN
Tarkempia tietoja antaa valtuutettu Lloyd'in asiamies tai

NORTH GERMAN LLOYD

252 Boylston St. Boston, Mass.

ROOSEVELTIN METSÄARMEIJÄ LIIKKEELLÄ. Joukko presidentti Rooseveltin metsäintutustajien miehiä George Washingtonin kansallismetsässä lähellä Lurayta, Va. Joukko "rekyyttejiä" teltakamppien välisellä "valtakudulla".

RAIVAAN NEW YORKIN KONTTORI

2056—5th Ave., New York, N. Y. Puhelin: Harlem 7-1318

Konttori avoinna joka arkipäivä kello 10 aam. kello 8.30 ill.
Suomiliput ja Suomimatka-asioiden järjestelyt erikoisalammella.
GRAMOFONIT ja LEVYKAUPPA sekä UUTISTOIMISTO
Wihjo Hedman, toimittaja. M. Lyytikäinen, liikkeenhoitaja.
Hilja Lyytikäinen, Suomiliput ja Suomimatka-asioissa.

SUOMILIPPUJA KAIKILLE LINJOILLE

TAYDELLISIN PALVELUS SUOMIMATKA-ASIOISSA.

New York City

30-VUOTISJUHLIEN SUUR-ILTA

Yli 700 vapaaillamissa perjantaina. — Eläköön 30-vuotias osasto!

Edustajain tervehdyksiä ja sähkösanomia — Lau-lajat — soittajat — lausujat

Perjantaina, huhtikuun 28 päivästä muodostui New Yorkin S. S. Osaston 30-vuotisjuhljen suur-päivä. Yli seitsemäsataa ihmistä saapui osastomme syntymäpäiville.

Orkesterimme soitettua useita kappaleita avajaisiksi, Mikko Lyytikäinen, S. S. Osaston puheenjohtajana, lausui tervehdyksensä, lyhyesti mainiten juhlan tarkoitusta ja kehoitti liitty-mään jäseneksi; sillä osasto joka on toiminut ensimmäiset kolmekymmentä vuotta on vakitunut ja vahkiytynyt ajamaan köyhälistön taatetta voittoa kohden.

Mieskuoron laulettua useita lauluja, esitettiin juhlarunon lausuja

Ilma Roitomaan.

Hän lausui, Aku Päivien, New Yorkin S. S. Osaston 15-vuotis-juhlille kirjoittaman juhlarunon: "Ja mahtavin aseemme olkoon ain —

ei ruuti, ei lyly, ei rauta, kas näemme, eivät aaset ne maan kansoja omehen aut. — vaan valistus ainoa ase se lieene mi kerran ne rauhansa päivähän vienee;

se loasta kurjuuden, orjuuden on nostava ihmisen." Niin kaukivat runoilijan sanat vaikuttavina, ja yleisö aloitti val-tavat suosiosoitukset.

Hiukan historiikkia.

Wihjo Hedman, yksi osastomme perustaja, esitettiin puhu-maan. Hän alkoi mainiten, että jo vuosilla 1901 ja 1902 tähän maahan alkoi virrata huomatta-vammin työväenliikkeessä kou-lunuttua väkeä Suomesta, et-tenkin kaupungeissa ja he seu-

Mrs. Katri Wilska

Suomalainen Kättilö

131 West 121 St., New York City
Tel. Monument 2-9758

Tohtori Ernest Lampi

Suomalainen lääkäri, kirurgi

Tunnit: Maanant., keskiv. perjant. 6—8 ip.
Torstaina ja lauantai 4—5 ip.
Sunnuntaiin päivällä 11—1.
15 West 123 St., New York City
Tel. Harlem 7-0160

Tohtori J. SONCK

Suomalainen lääkäri

23-25 East 124th St., N. Y. C.
Tunnit 10—1 ja 5—8
Puhelin: Harlem 7-4845

Dr. Elna M. Moberg

Suomalainen hammaslääkäri

Vastaanottotunnit: 10—4. Maan., tiist., ja torst. myös 6—8. Ei perjantaisin.
15 W. 123 St., New York City
Tel. Harlem 7-0160

Dr. M. WERDEGAR

Kirurgi-hammaslääkäri

2 East 124th St., New York City.
5th Ave. kulma. Tel. Harlem 7345
Tunnit: Arkipäivinä 9—5 ill.
Sunnuntaiin 9—1 jpp.

KÄTILO

MRS. NYSTRÖM

81 W. 124th St., New York City
Tel. Harlem 7-7138

Dr. Elias Anttila

HAMMASLÄÄKÄRI JA SUUKIRURGI

27-9 East 124 St., New York City.
Tel. Harlem 7-9499
Tunnit: 10—12; 1:30—7; Tiist. ja Torst. 9 ill.
Perjantaisin 10—1:00

Mrs. Sandra Alkio

Suomalainen Kättilö

Puhelin: Harlem 7-9480
26 E. 126 St., NEW YORK CITY

LAKIMIES

SAMUEL ROSENTHAL

Pitkäaikainen kokemus suomalaisen lakitoimistossa, Suomessa puhutaan.
Puh. Harlem 7-9141.
2030 Fifth Avenue, N. Y. C.

Fysiologisesti hoidettuna paranevat

"parantamattomakin taudit"

LUONTAIPARANNUSLÄÄKÄRI

HANS KALM,

nutritionist, naturopath, chiropractor.
Terveystieteiden tutkimuslaitos, 527-528
524-525 Broadway, New York, N. Y.
524-40th St., BROOKLYN, N. Y.

J. Alfred Anderson

LAKIMIES

Room 2193, Woolworth Building,
233 Broadway, New York, N. Y.
Pub. Rector 2-9528
Kotipuhelin: Shore Road 5-1750

tyihin hyökkäyksiin, mutta mitä tapahtuu. Meidän on kohdittava toiminta eteenpäinpyrkiviksi ja vanhat unohdettavat.

Edistys jatkuu.

Työväenliikkeen sivulla kulkevat epäilijät huutavat, että mitään ei voiteta. Kaikki pysyy paikallaan, mutta katsotaampa hiukan:

Sillä 30 vuoden ajalla, jonka osastomme on toiminut, on edistys tehnyt paljon työtä. Naisten äänioikeus tässä maassa, 14 vuotta sitten, päästi naiset tasa-arvoiseksi. Nyt heitä on kaikilla elämän aloilla, tasaväkisinä miesten rinnalla ja he kunnialla täyttävät tehtävänsä.

Työväen vahingonkorvauksilla on yksi mainittava voitto. Epäilijät sitäkin vastaan huusivat. Samoin vanhuusvakuutuslaki se on voittanut pitkällisen, sosialistien taistelun kautta ja nykyään on tärkein päivän kysymys työtömyysvakuutuslaki se pakosta täytyy tulla laiksi. Ne ovat pitkällisen taistelun voittoja, mainittu vain esimerkiksi.

Työväki tavoittaa valtaa.

Epäilijät huusivat, että tsarivaltaa, eikä Saksan keisarikuntaa ei voida kaataa, mutta maailmansota ne pyyhki pois. Jos joku vuodelta 1903 olisi sanonut, että kruunapaivat voidaan vuodelta 1933 laskea yhden käden sormilla, niin hänelle olisi nauruttanut naamaa! Nyt se on tosi! Vakavalla ja kansanvallan voimalla taisteltiin Englannissa, Suomessa Saksassa ja Italiassa y. m. maissa ovat tunnuttu, mutta kehitys tekee jatkuvasti työtä.

Mustan taantumuksen valtaan nostamat diktaattorit saattavat välikäisesti pitää valtaa käsissään, kuten Saksassa ja Italiassa, he voivat "työväen diktatuuri" nimessä sortaa kansaa, kuten Venäjällä, mutta kansanvaltaa voitetaan lopulta. Valistunut työväki heittää sortajansa syrjään!

Taistelu kahden suunnan välillä.

Taistelu kahden suunnan, väkivaltaisen ja kansanvaltaisen välillä on jatkunut New Yorkissa, kuten toissakin osastoissa, mutta New Yorkin osasto on kokenut selviytymään taistelustaan ja voittoa jatkua työtään ja tulee jatkamaan kunnes työväki on vallassa.

Ihminen kykeni luomaan maailman, jossa korkealle kehittyneet tuotantokykene tuottamaan rikkauksia tarpeeksi. Ihminen kykeni vangitsemaan sähkönsä palvelukseensa ja luomaan koneet, tekemään onjantyt, mutta ihminen ei vielä ole kokenut tekemään konetta orjakekse. Kone on tällä kertaa painanut ihmisen orjakekse — eikä muuten voi käsitellä sitä, että yllä-syyden keskellä 15,000,000 työläistä kärsii nälkää ja puutetta.

Kokemus osoittaa, että vähenmistön emme voita, siksi täytyy saada lisää joukkoja rinnalle, lisää jäseniä osastoihin ja näytteitä on jo että kansa alkaa huomata. Siitä voimme mainita Uuden Mannermaakongressin, joka kokoontuu Washingtonissa, toukokuun 6 ja 7 päivänä.

Työmiehen on alussa. Nuoret meidän täytyy saada riveihin. Vastustajilla on vielä suuret voitot, heillä on suuri sanomalehdistö; sen vanavedessä kulkee väliajalla joukko, työläisiä, jotka omaa tyymyyttään peittääkseen ilailevat, mutta sisimmässään häpeävät, sillä he tuntevat olevansa väärässä. Alkäämmehdeko heitä pahoin. Ojentakaa heille auttava käsi ja kehoittakaa mukaan!!

Eläköön 30-vuotinen osasto! Kolminkertainen eläköönhuuto kajahti ilmoille.

Edustajain tervehdykset.

Ensimmäisenä astui esille Port Chesterin osaston edustaja Koski, lausuen onnitellut 30-vuotiaalle ja kehoitti new-yorkilaisia käymään naapuriosastossa. Seuraavana oli Bogotan edustaja toveritar Koskinen, tuoden sisäläisen osaston toverien tervehdykset ja toivotteli innokasta toimintaa edelleen. Otto Kortelainen lausui Brooklynin Osaston tervehdykset, mainiten, että New Yorkin osasto suurimpana ja varakkaimpana, on innostuksen lähteenä toivella tämän alueen osastoille. Herman Wiirret, Jersey Cityn osastosta, onnitelti 30-vuotista ja kertoi lyhyesti miten Jersey Cityssä pienestä aloitettiin S. S. Osasto ja se on jatkuvasti parhaansa mukaan vienyt aatetta eteenpäin.

Kirjeillä onniteltuja oli saapunut seuraavilta: Philadelphiaan S. S. Osasto, kautta Jack Karpinen, järjestäjä, Van Etten S. S. Osasto, Scotian S. S. Osasto, kautta Jukka Mäki, ja sähkösanoma toveri Naaralaisen perheeltä, Jersey Citystä. Kaikissa onnitellaan 30-vuotista osastoa ja kehoitetaan jatkuvaa toimintaa sosialistisen aatteen eteen.

"Kokkovuorella".

Väläjän jälkeen esitettiin näyt-tämön toimesta laulusekainen näytelmä "Kokkovuorella", jossa esiintyivät: Einar Salmi, Victor Raita, Oscar Honkanen, Emil Nelson, Ernest Kanervo, Aino Nelson, Lempi Holm, Sally Salmi ja Aune Hellas, sekä joukko nuorempia näyttelijöitä kyllä nuorisoa. Näytelmä esitettiin suusta, kun se oli ensimmäinen mitä osastomme näyttelijäin taholta on esitetty, vuodelta 1903.

Nykyajan

Vappunumeroa, sekä juhla-komitean valmistuttamia New Yorkin S. S. Osaston 30-vuotisjuhlanappoja oli myytävänä iltamavieraile ja useat niitä näkyivät ostavan muistoksi.

Perhe-iltamissa.

Lauantaiksi, huhtikuun 29 päiväksi, oli Vesan saliin järjestetty jäsenien keskeinen illanvietto, josta muodostuikin arvokas illanvietto.

Antti Kosolan ja Willie Syrjälän soitettua useita kappaleita, illan esittelijä Wihjo Hedman lyhyesti kosketti 30-vuotisjuhlan johdosta historiiikkitapahtumia, sanoen:

Tämä kun on ainoa jäsenten keskeinen ilta näissä juhlissa, niin juhlatuomikunta päätti o-mistaa tämän vanhemmille jäse-nille, sekä muistoksi niille to-vereille jotka ovat joukostamme muuttaneet tuonelan tuville.

Teodor Wiitalan, Manhattanin Suom. Työl. Edistysyhdistyk-sen perustajan jäsenen ja ensi-mäisen presidentin äkillinen kuolema jätti syvän aukon riveihim-m. Vuosikokous jätti johto-kunnan tehtäväksi valmistuttaa Wiitalan kuva; muistomerkiksi se paljastetaan tässä tilaisuude-sa. Teodor Wiitala oli ensimmäi-nen osaston toimissa, näyttämöl-lä y. m. Hän oli ensimmäinen Työ väentalon perustajista ja aina toi-miva jäsen, siksi M. S. T. Ed. johtokunnan puolesta pyydän jät-tää toveri Wiitalan kuvan osas-tomme taloudenhoitajan, Olga Longin, paljastettavaksi ja hoitoon. Kun verho kuvan päältä poistettiin, niin Vesan kuoro ja yleisö seisallaan lauloivat Kansa-valtiolen marssin.

Samalla kun olemme muisto-ien vallassa, jatko puhujia, niin sananen toisten toveriemme muistolle.

Jaakko Wiitalan, M. S. T. E. distysyhdistyksen ensimmäisen pöytäkirjuri ja sittemmin rahastuhoitaja, kuoli pitemmän sairauden jälkeen huhtikuun 12 vuodelta 1932. Jaakko Wiitalan muistuu kauan jäsenistön mielel-lä, toverina joka oli innokas ja tarmokas tehtävissään.

Monta toveria on poistunut tuonen tuville viimeisen kolmen-kymmenen vuoden aikana, mut-ta täydellistä luetteloa heistä ei ole. Vanhemmista ajoilta muistuu mieleen Jacob Kujala, Alex Coleman (vanhempi), Elsie Rye, Jussi Paananen, V. Jacobson, D. Tarssanen ja viime vuosilta Heikki Kauppinen, Herman Hedman, John Mulo, Andrew Kangas, K. A. Muro, Hilda Ononien, Henry Salmi, Wm. Newland, Antti Laitinen, Edith Rautanen (Hermanson), Kaarlo Helle, Väinö Nummelin ja John Salo. Täydellistä luetteloa ei ole, joten voi joutakin jättää mainitsematta. Ilma Roitomaan lausui Teodor Wiitalan muistolle omistetun muistorunon, joka samalla on muistona kaikille edesmenneille tovereille.

Vesan kuoro astui sitten esi-lle, laulaen useita englanninkielisiä lauluja.

Julius Gerber,

toi New Yorkin sosialistien paikallijärjestön toimeenpanevan komitean ja toverien tervehdykset ja onnitellut, sekä lyhykäisest-i painosti sosialismin eteen toi-minnan tärkeyttä. Toveri Cer-ban oli läsnä kun osastomme yhy-tyi sosialistipuoleeseen vuodel-la 1905, joten hän on yksi niistä tovereista joille osastomme histo-riikki on tuttua.

Matti Jurvan laulettua, Antti Kosolan säestyksellä useita hu-paisia lauluja atkettiin puhe-sar-jaa.

Victor Rautanen

nuorten tervehdyksiä lausues-saan englanninkielellä, selosti miten New Yorkin S. S. Osaston nuoret ovat toimineet. Hän se-losti YPSL Circle 5 toimintaa useitten vuosien ajalta, mainiten, että Nuorten osasto perustettiin vuodelta 1921 ja se kasvoi niin, että seuraavana vuotena tehtiin matkoja Massaan ja Philadel-phiaan. Ohjaajina toimien And-rew Kangas ja sitten Otto West, joitten avulla nuoria opas-tettiin Marxin oppeihin. Ihan-neliittokoulun toimintaa mainitsi Victor ja sitten tuli Nuorten englanninkielisen jaoston perus-tamiseen, joka tapahtui tämän vuoden alussa ja toivotaan sen toiminnan tuottavan tuloksia. Hän mainitsi myöskin Vesan oi-

minnasta, joka nykyään toimi-kin jo englanninkielisenä ja on pitänyt voimistelu- ja urheilu-puolesta huolta.

Sosialismin tutustuminen on-kin välttämätön sillä tämä yhy-teiskunta ei voi enää tarjota muuta kuin leipälinjat ja pakko-työlämpät.

Robert Roitomaan sitten esitet-tiin. Hän lyhykäisesti kuvasi mi-ten osaston alkuaikoina oli toi-minta vaikeaa, mainiten esi-merkkinä näytelmä-huivitoimi-kunnan, y. m. toimet joissa vaadittiin uhrautuvaisuutta.

Roitomaan yhtenä perustavana jäsenenä, kehoitti nykyistä jäse-nistöä yhä tarmokkaampaan toi-mintaan, sillä sitä nyt tarvitaan. Victor Raita, yksi ahkerimpia ja vanhimpia näyttelijöitä ja lau-lajia esitettiin laulamaan. Hän lauloi Antti Kosolan säestyksel-lä useita lauluja.

George Steinhart, englannin-kielisen Yorkvillen osaston edus-tajana toi heidän tervetseensä ja painosti sitä, että suomalaisen osaston olisi enemmän vaikutet-tava ulospäin, astuttava kadulle tekemään kihoitusystiä, jota nähtävästi nuoret ovat jo aloit-taneet.

Enari Erkkö sitten lauloi, Ant-ti Kosolan säestyksellä, Paul Suorsan kirjoittama, 30-vuosi-juhla-kupletin ja mainio se oli-kin. Kupletti oli kirjoitettu e-mään osaston 25-vuotisjuhlille, noin viitisen vuotta sitten, mutta tilaisuuteen mainiosti.

John Lindroos

Yli-New Yorkin osaston yksi perustavista jäsenistä kertoi il-muistoa sen osaston perustamisajoi-ta, mainiten erimielisyyksiä, al-kuvaikkeista, sekä ammattivi-hoista — räätilävihaista — josta New Yorkissa aikoinaan oli pal-jon porua. Hän mainitsi aktii-visten ja syndikalistien sekä "rasvankantajien" hommista, jot-ka pyrkivät sivuttaamaan osas-toa varsinaisista tehtävistään. Kaikista niistä selvydyttiin ja toiminta on jatkunut.

Toisista vanhemmista jäsenis-tä käyttivät puheenvuoroja, A-lex Wiren, joka jo vuosilla 1890 —1891 tutustui sosialismin tu-russa, tri Ursinin johdolla. Ker-tolli tapahtumia pitkältä toimin-ta-ajaltaan.

Ida Kujala, Olga Long ja Mikko Bruun, lyhyesti kertoivat muistoja pitkältä toimintakau-delta. M. Lyytikäinen pisteli juttuja väliin ja sitten Paul Suo-sa lausui oman kirjoittamansa juhlarunon. Hän kun sattumat-ta oli saapuvilla.

Ohjelman esittelijä esitteli u-seita osastomme vanhempia jä-seniä, jotka olivat saapuvilla, vaikka ei aika riittänyt puhe-en-vuorolle.

Ohjelman jälkeen tarjottiin o-saston puolesta vapaasti virvok-keita ja voileipiä ja loppu iltaa vietettiin seurustelussa ja tans-sissa. Paljon olkin jäsenistöä kool-la, joten ilta muodostui arvokkaaksi.

Juhlanäytäntö sun-nuntaina

"Kuisma ja Helinä", Väinö Sy-vänteen kirjoittama ja Matti Jurvan säveltämä kolminäytök-sinen näytelmä-uutuus, esitettiin New Yorkin S. S. osaston näyt-tämön taholta, 30-vuotisjuhlala-kerrossaan hyvällä menestyksel-lä.

Näytelmä kuvaa sitä aikaa jol-loin tsarihallitus lähetti kasa-koitaan Suomen talonpoikaista-loihin, jossa ne saivat elämöidä ja tehdä tuhojaan. Näytelmässä tuodaan selvästi esille suoma-laisten vastenmielisyyt noita ryssiä kohtaan. Näytelmän juo-nena kulkee rakkausseikkailu, jossa talon ottoyttyö, Helinä, joutuu kasakkapäällikkö Kuis-man viettelystä alaiseksi ja sitten hyljättyksi. Kostajana esiintyy talon renkiuuti, Isma, joka rakastaa Helinää, mutta jättäkkä-luontoisena ei kykene häntä val-loittamaan itselleen. Loppukoh-tauksessa, Kuisman ilkkueessa sillä että Helinän vikoitelti, suuttuu Isma ja lyö Kuisman kuoliaaksi. Näytelmään on sirot-teltu useita kauniita lauluja, se-kä kasakkain vilkasta elämää, tanssineen ja lauluineen, joten se on näytelmä jossa kuvastuvat surut ja ilot, pohjasaaveleena Vei-nälän valian painostuksen hylki-minen, joka pyrki paisumaan a-seelliseksi vastahangaksi, vaikka isäntä sitä yrittäinkin tyyntel-lä.

Kuisman osalla, Einar Erkkö, oli todella mainio, vilkas ja si-roilikeinen; keikarimainen ja hui-kaskielinen, joka vetää tytötjer-huomion.

Helinän osalla Sally Salmi, on-nistui luomaan pelokkaan tyt-tösen, joka käsittää Kuismassa — vieraassa, vaaran, mutta lopulta rakastuu ja uskoo viettelijään, vaikka saa vakavia varoituksia-kin. Sallia voi onnitella.

Helinän osalla Sally Salmi, on-nistui luomaan pelokkaan tyt-tösen, joka käsittää Kuismassa — vieraassa, vaaran, mutta lopulta rakastuu ja uskoo viettelijään, vaikka saa vakavia varoituksia-kin. Sallia voi onnitella.

Helinän osalla Sally Salmi, on-nistui luomaan pelokkaan tyt-tösen, joka käsittää Kuismassa — vieraassa, vaaran, mutta lopulta rakastuu ja uskoo viettelijään, vaikka saa vakavia varoituksia-kin. Sallia voi onnitella.

Työväentalolla

2056 Fifth Ave., 127 kadun kulma, New York City

Perjantaina, toukokuun 5 p:nä

Suomen kuuluisimmat näyttelijät: Urho Somersalmi, Kaisa

Leppänen ja Einar Rinne, esiintyvät filmissä —

"Työn Sankari Laulu"

Juuri Suohesta saapunut filmiuutuus. — Jännitystä, romantiikkaa, taistelun kautta voittoa!

Yksi Suomen merkillisimpiä filminäytelmiä. Pääosissa Suomen huomatuimmat näyttelijät. Lähes kaksi tuntia jatkuvaa jännitystä.

TANSSIA LOPUKSI

Näytäntö alkaa kello 8.30 ill.

Sisäänpääsy 25c.

Sunnuntaina, toukokuun 7 p:nä

kello 4 j.pp.

toisen kerran

"Kuisma ja Helinä"

3-näytöksinen kansannäytelmä. Kirjoittanut Väinö Syvänteen Säveltänyt Matti Jurva.

HENKILÖT:

SANKOLA, isäntä OSKAR HONKANEN
HELINÄ, ottoyttyö SALLY SALMI
ISMA, renkiuuti ALEX COLEMAN
HUUTOLAIS-SANNI AINO NELSON
EIVA, piika Sankolassa HILJA MARKUS
MIINA, piika Sankolassa ANNI KEINÄNEN
KUISMA, kasakkapäällikkö EINARI ERKKÖ
MISHKA, kasakka ILMARI HAUTALA
FEDJA, kasakka EINO-SUISTO

Kasakoita, piikoja ja renkejä.

YLEINEN TANSSI

Näytäntö alkaa kello 4 j.pp.

Lippujen hinta 40 senttiä.

Mainio pari, Eino Suisto, ka-sakka Fedjan osalla ja Anni Kei-nänen, Miinan osalla. Eino oli kerran parhaassa osassaan ja mainio maskeeraus teki sen täy-dellisemmäksi. Ilmari Hautala Mishkana, paljon kärsineen, onnistui esittämään osansa huomattavalla menestyksellä. Oskari Honkanen esittämä isäntä Sankola, hyvin käsitetty, samoin Hilja Markusen Eva ja Aino Nelsonin esittämä Sanni-muori, hyvin käsitettyjä osia. Tyyppi-valikoimasta tulee onnitella Erkköä, se oli hyvin osuttu.

Toinen miehen pääosa, renki-uuti Isma, oli Alex Coleman-niille vaikea tehtävä, mutta hän läpäisi sen koolalla. Isman ta-paisten jurojen luonteitten esitys tuottaa vaikeuksia vanhemmille-kin näyttelijöille.

Esiripun laskettua huudettiin näyttelijät esille ja Sally Salmel-le osoitettiin kaunis kukkavilko-ko yleisön puolelta ja kaikille näyttelijöille valtavia suosiosot-tuksia.

Näyttämöestari Joonas Saari-sto ansaitsee kiitokset valta-vasta pirttikuliisiläisyydestä, valtavine pilareineen, sekä sei-näkelloineen. Ne tekevät hyvän vaikutuksen. Kullismaalari Matti Koponen oli maalaustyön tehnyt.

Säestystä hoitivat Antti Koso-la ja Willie Syrjälä hyvällä menestyksellä.

Allan Filmore, tanssiopetta-jamme, oli opastanut tanssit ja itse tanssi kasakkatanssit maini-osti.

Kuisma ja Helinä

Näytellään toisen kerran ensi sunnuntaina, toukokuun 7 päivä-nä, kello 4 iltapäivällä. Koetta-kaapa joutua katsomaan, sillä se on näytelmä jota mielihyvällä katsoo.

Mannermaakongressin edustajat lähtevät kello 12 torstaina

Vierailijat Philadelphiaan!

Tämän viikon torstaina, tou-kokuun 4 päivänä, lähtee yksi autolasti Mannermaakongressin edustajia Työväentalolta, Was-hingtonia kohden. Tässä autosa-ma matkustavat New Yorkin ja Brooklynin osastojen edustajat, sekä joukko Alueen vierailija-il-tamien ohjelman esittäjiä.

Ensimmäinen pysähdys on Phi-ladelphiasa, — "veljellisen rak-kauden" kaupungissa, jossa he esittävät iltamaohjelman, haali-la 1943 South 3rd St., kello 8.30 illalla.

Matti Jurva, tunnettu veikeä laulaja ja iskelmien laskettelijä matkustaa tässä joukkueessa ja laulaa iltamissa, Philadelphiasa, Washingtonissa ja Baltimoressa, joten niiden kaupunkien suoma-laisilla on ainoa tilaisuus kuulla hänen veikeitä laulujaan ja iskelmiään.

Puhujina ja lausujina ovat mat-

kalla, Victor Rautanen, J. Ny-länder, Elis Sulkanen, Adolf Sal-mi ja Otto Kortelainen. Mikko Lyytikäinen, savolaisten juttu-jen kertoja tietenkin on matkas-sa ja esiintyy jokaisessa iltamas-sa.

TYÖVÄENTALOLLA

Perjantaina, 5 p. Aluetoi-mikunnan kokous, kello 8.30. "Työn sankarilaulu" näytäntö, kello 8.30. Lauantaina, 6 p. Tanssit, kello 8.30.

Sunnuntaina, 7 p. "Kuisma ja Helinä", näytäntö, kello 4 j. p. p. Lainakirjasto avoinna, kello 8—10. Tanssit kello 8.30.

Maanantaina, 8 p. Kuuden ky-län impi, harjoitus kello 8. Tiistaina, 9 p. Agit. komitea, kello 7. Mieskuoron harjoitus kello 7.30. Ompeluseura, kello 8. Joh-tokunta, kello 8.30. Tanssit kello 8.30.

Keskiviikkona, 10 p. Kuuden kyllän impi, harjoitus kello 8.

Torstaina, 11 p. Sekakuoron harjoitus, kello 7.30. Ompeluseura kello 8. New Yorkin S. S. O. kokous kello

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

PAIVALISTA:

Saiman johtokunta kokoontuu kello 7:30 Saiman puistossa. Lähdetään Kuusamolta klo 7:15.

Saiman laulukirjasto on avoin tänään kello 7—8:30. Lainausvuorolla on Nata Rautio.

Saiman naisten kokous Saiman talolla torstaina klo 2 p.

— "Yö ja Päivä", harjoitellaan klo 6:30 lauantaina Saiman talolla Täysi harjoitus. Felix ja Veikko myös, please.

Saiman ravintolapalvelijoita pyydetään avustamaan ravintolatarjoiluissa Kiltan illassa torstaina. — L. R.

Kiltan puoltuuskokous klo 7:30 tänään illassa. Kaikkien jäsenten on oltava kokouksessa. — L. R.

Fitchburg Cooperative Club's glee club will meet 7:30 o'clock tonight.

Will the following persons please report at the gym tomorrow night at 7:00 p.m.: Sylvia Luoma, Rudolph Laakso, Hilka Honkanen, Mary Lehto, Sirén, Hoglund, Tauno Salminen, Leo Tokola, Paavo Oinonen, and Eino Paakkari. Please be prompt. — Lit.

— Charles Säkkinen on myynnin Westministerissä Winslip Hill tien varrella maata gartnerilaiselle Anna R. Klementille.

— Toivo L. Jundelin, entinen fitchburgilainen, on mennyt New Yorkissa naimisiin entisen quincylaisen Miss Bertha J. Junellin kanssa. Toivo on Leander ja Hilma Jundelinin poika. Hän syntyi täällä Fitchburgissa 22 vuotta sitten.

Osuustoimintana- silla iltama

Ensimmäisen suuremman iltamansa järjestävät kiltalaiset huomennä Saiman haalissa. Tilaisuuteen on hankittu monipuolinen ohjelma, niinkuin erilaisista ilmoituksista huomattiin. M.m. esitellään Aleksis Kiven kirjoittama näytelmä "Yö ja Päivä". Puheen illassa pitää Siiri Elo.

Pieni Farmi myytävänä

Flat Hillillä Lunenburgissa, Mass. Edullinen aikaisten vihannesten, marjain ja hedelmien viljelykselle sekä kanojen hoidolle. Uudet rakennukset. Omistaja voi tavata paikan päällä. Postitaste: Matti Laitala, Flat Hill, Lunenburg, Mass.

HINTALA CO.

Hautaintoimittajat

44 Academy St., Fitchburg, Mass.

Puhelin 1900 — Yöpuhelin 96200

Hinnat kaikkia tyydyttävät.

A. D. Wilson Co.

Cor. Laurel & Putnam Sts.

Fitchburg, Mass.

Plummausta — Lämmityslaitoksia — Peltityöitä. Oil-O-

Matic öljylämmityslaitoksia — Quiet May öljypolttoimaita.

Puhelin 352

Raivaajan Kirjapainossa

valmistetaan nykyään omien lehtien, Raivaajan ja Nykyaajan, ohella seuraavia suurempia kirjapainotöitä:

Fitchburgin kaupungin tämän vuoden työt, kaksi k'riaa, toinen 500 sivua käsittävät.

Englanninkielinen viikkolehti "Spectator".

Suomalainen viikkolehti "Fitchburgin Sanomat".

Amerikan Osuustoimintaliiton julkaisu "Co-operator".

Harvey's Guide Fitchburg.

Fitchburg & Leominster Travelers Guide.

Ranskalaista viikkolehteä on painossamme painettu monta vuotta, oikeastaan Pohjan Tähtien lopettamisesta asti.

Kirjapainossamme tehdään myöskin pienempiä kirjapainotöitä, sellaisia joita jokuakin liike käyttää. Meistä tuntuu kuten ainakin kaikki suomalaisten liikkeiden kirjapainotyöt kuuluisivat meille. Kun painomme kykenee valmistamaan näitä suurempiakin töitä, mistä ylempään mainittiin, niin kylläkin me pienistä selviydymme. Lähettäkää siis kaikki painotyö-tilauksemme meille, oli ne mitä laatu tahansa. Hinnamme on aina kohtuullinen, ei liian kallis, mutta ei liian mikään "hikipaja"-hinta. Union leimissa, ellei missä mainita painopaikkaa, osoittaa, että työ on meillä suoritettu.

RAIVAAJAN KUSTANNUSYHTIÖ,

48 Wallace Ave.,

Fitchburg, Mass.

den jäsenen hankkimisen. Tuon päämäärän saavuttamiseksi siis vielä tarvittaisiin 6 uutta jäsentä.

Fitchburgissa on vielä sadottain suomalaisia työläisiä, jotka eivät kuulu sosialistipuolueeseen ja joittenka paikka kuitenkin on sosialistipuolueessa. Tuo päämäärä siis voidaan ylittää helposti, kun vaan jokainen kohdaltaan puhuttelee naapuriaan. Miksi ei oteta sellaista urakkana, että nyt ryntäyksen päättäjäsiksi jokainen saimalainen hankkii yhden uuden jäsenen? Silloin mentäisiin sivu New Yorkin, niin että hurataisi.

VANHUS HUKUTAUTUNUT

John A. Helmrich, 85 vuoden ikäinen mies talosta 18 Eureka-kadulla, hukuttautui eilen ilta-päivällä Crocker-Burbank-yhtiön seitsemännen paperimyllyn luona olevaan lampeen. Tämä oli kuoleman syyn tarkastajan tri Cornelius E. Gearyn mielipide, kun hän kutsuttiin ukon hengetöntä ruumista tarkastamaan. Ruumiin löysi Mr. Helmrichin oma poika Paul, jonka luona vainaja asui. Vanhus oli ollut tietymättömissä koko ilta-päivän ja vasta kello 8:15 illalla hänen ruumiinsa löydettiin.

Mr. Helmrich saapui tänne Saksa 62 vuotta sitten ja työskenteli hän 40 vuotta Parkhillin myllyissä, joista jäi pois noin kahdeksan vuotta sitten. Viime aikoina hän oli sairastellut ja lienee se ollut itsemurhan syynä.

Naisten osuustoimintayhdistyksellä puolivuosikokous

Osuustoimintakillalla on puolivuosikokous tänä iltana, alkaen kello 7:30 täsmälleen. Kaikkien jäsenten tulisi ehdottomasti olla läsnä, sillä virkailijain ja komiteain valinta vaatii meidän kaikkien yhteistoimintaa. Virallisen kokouksen jälkeen luetaan käsikirjoitettu lehti "Yhteinen Työme." — L. R.

Viime lauantaina päättyneessä

huhtikuussa ei ollut yhtään kokousta kirkasta päivää, osoittaa virallisen ilmoitustaulun sijan Herbert B. Allenin raportti. Näin pilvistä kuukautta ei tunneta Fitchburgin historiassa, lausuu Mr. Allen. 18 päivää oli kokouksien pilvistä ja 12 osittain pilvistä.

Huhtikuun keskilämpö oli 44.4 astetta, eli 0.9 astetta alhaisempi kuin normaali. Kuun viimeisenä päivänä lämpö nousi korkeimmalleen, 83:een asteeseen ja alimmallaan se oli pari päivää aikaisemmin, 28 p:nä. Silloin elohopea laskeutui 26:een asteeseen.

Sateenmäärä huhtikuun aikana oli 6.89 tuumaa, josta vesiatteet antoivat 4.07 tuumaa ja sulanut

UUTISILMOITUKSIA

FITCHBURG
3 huoneinen tenementti vuokrattavana. — 20 Wilson Street.

Myyttävänä aivan kuin uusi Harley Davidson 1931 moottoripyörä No. 45. Ajettu 3000 mailia ainoastaan. Myydyään halvalla. — Fitzsimmons Motor Car Co., 21 Willow St. Kysyksiä Urho Heisonia.

E. TEMPLETON, MASS.
Säästämällä puolet auton kumista, ostamalla meiltä uudesta ylösraennettuja, taattuja kumeja. — Edgewater, Inc., East Templeton, Mass.

GARDNER, MASS.
Palo- ja Autovakuutus vastantotta ja pilettiliikettä järjestää Gardnerin osaston talolla 21 Ash St., joka torstai-iltana kello 8—9 W. N. Reivo.

Paras ja halvin paikka korjattaa kenkän Gardnerissa, 1 Parker St. — Chas. Koski.

A. J. Vihanto, ruoka- ja sekavat-
rakauppa, 229 Pine St. Tel. 754-J.

Uusi sauna, Chair City Steam
Baths, West St. ja Foss Rd. kulma. — Otto Laitinen.

Kristian Kankaan sauna Monadnock Streetillä.

Raivaajan asiamiehenä Gardnerissa toimii nykyään тов. Jalo Kauppinen, 163 Washington St. Hänen puoleensa voitte kääntyä kaikissa Raivaaja koskeissa asioissa. Puhelin 629-M.

LEOMINSTER, MASS.
11 eekkerin farmi myytävänä \$2,000. Sijaitsee No. Lancasterissa; 8 huon. talo, paana, kanaa sekä hedelmäkappia. Lähemmäs: Mrs. Mary Weston, 129 Nelson St., Leominster, Mass.

NEW YORK CITY
Halutaan englanninkielistä puhua poikana tai händymän, ymmärtäviä työntekijöitä tilapäis autokorjauksista, työskentelemään kaasuasemalla yösi-piden kanssa. — Bronx Pkway Ser. Station, Pkway and Bedford Rd., Box 549, Valhalla, N. Y. Tel. Pleasantville 125.

Bronxin Sauna, 59 East 161 St., River Avenuen kulma. Tel. Jerome 7-8732.

Suomalainen expressi- ja muuttoli-
ke. Vie arkkuja laivaraantaan, tekee kaikenlaista muuttotyötä. Pitkän matkan muuttoja myös. — Wm. Dahlman, 27 East 126 St. Tel. Harlem 7-2344.

lumi 2.82 tuumaa. Huhtikuun normaalin sademäärä on vain 3.18 tuumaa, eli 3.71 tuumaa vähemmän kuin tuo määrä, joka kuluneen kuun aikana sadetta saatiin.

Lunta huhtikuun aikana satoi 16.5 tuumaa. Kuluneena talvena on lunta satanut Aalein mittausen mukaan 77.87 tuumaa. Edellisen talven lumisade ol. 49.52 tuumaa.

Voimistelu- ja urheiluseura Reipas

vietti eilen iltana Saiman haalissa jäsenjuhlaa. Tilaisuus oli järjestetty sisätoiminnan päättäjäsiksi ja ulkotoiminnan alkajäsiksi. Sen jälkeen, kun Eino Tofferi, seuran presidentti, lausui yleisön tervetulleeksi ja eräät seuran jäsenet esittivät Veikko Lehdon johtamaa muutamia koomillisia näyttämökohtauksia, tanssittiin, seurusteltiin ja nautittiin kahvitarjoilusta, joka oli vapaa. Kun reipaslaiset olivat tulleet tilaisuuteen mukanaan tuttaviansa, niin nousi yleisön luku noin kahteen ja puoleen sataan.

Fitchburgin suomalaisten historia jalkipolvienvuotavaksi

Pannaan vaskilippaaseen joka suljetaan viime syksynä palaneen Saiman puistotalon raunioihin jääväksi sementti-jäkäppiin.

Lippaan laskiaiset ensi viikon torstaina

Fitchburgin suomalaiset viettävät ensi viikon torstai-iltana harvinaista juhlaa, historiansa yhtä suurhetkeä. Tässä tilaisuudessa säilytetään muisto kaupunkimme suomalaisista tuleville sukupolville, mahdollisesti satojen vuosien päästä, niihin aikoihin, jolloin näillä senduilla ei enää ehkä suomenkieli katu.

Samalla kiinnolla, samalla perinperijäisyydellä, millä nykyisin tutkitaan Egyptin hautakammioista löytyviä esineitä ja hieroglyfikirjoituksia, mahdollisesti tutkitaan parin sadan — taikka parin tuhannen vuoden perästä sitä Fitchburgin suomalaisten historiaa, joka kiinnijoutuneen vaskilippaaseen pantuna ja sementtiseen jääkäppiin suljettuna on päätetty jälkipolville säilyttää.

Mutta asiaan, ettei lukija kärsimättömänä kysyisi, että: "Mistä on kysymys?"

Viime syksynä paloi Saiman puistotalo ja sen kellariin jäi sementtinen jääkäppi. Palaneen talon tilalle ei rakenneta uutta taloa vaan tasataan paikka kauriiksi kummaksi, oleskelupaikaksi. Tuohon jääkäppiin, joka kellariin jää, suljetaan vaskilipas, johon pannaan moniosainen Fitchburgin suomalaisten historia ja ryhtyyvät nyt heti kirjoittamaan useammat henkilöt. Kirjoitettua historian lisäksi lippaan jalkipolvienvuotavaksi valokuvia, joitakin kirjoja ja erilaisia esineitä, joiden katsotaan jollakin tavalla antavan tietoa kaupunkimme suomalaisista jälkipolville. Erikoisena liitteänä kirjoitetun historian liitteänä kaikkien niiden henkilöiden nimikirjoitukset, jotka lippaan laskiaisiin saapuvat. Jokainen annetaan kirjoittaja nimensä omalla kädellään tarkoitusta varten hankittuun historialliin. Kustakin nimikirjoituksesta otetaan 25 senttiä ja samaan maksuun sitten tarjotaan kahvit leivosten kanssa. Niille henkilöille, jotka ovat Fitchburgissa joskus asuneet, mutta nyt ovat jollakin muulla paikkakunnalla, annetaan tilaisuus olla mukana lippaan laskiaisissa kirjeellisesti. Ulkon asuva fitchburgilainen voi kirjoittaa nimensä kestäväälle kirjoituspaperille ja hän voi lähettää tuon kirjeen julkomitealle osoitteella: Historiallas, Box 15, Fitchburg, Mass. Jos kirjeen lähettäjä tahdot lyhyesti selostaa Fitchburgin suomalaisten elämää, niin hän on siihen oikeutettu. Nämä ulkoa tulevat kirjeet pannaan lippaan seuran erikoisena liitteänä. Kirjeiden on oltava täällä viimeistään tulevan viikon torstai-iltana ja on niiden mukaan liitettävä rahaa vähintään 25 senttiä.

Lippaanlaskiaisten ohjelma

Yksityiskokouksesta ei ole vielä suunniteltu tuon historialliseen laskiaisjuhlaan ohjelmaa, mutta juhlaakomitea kertoo, että soitokuntaa pyydetään soittamaan ja kuoro laulamaan. Kirjoitettua historiaa ja kaikki ne nimet, mitkä historiaan liitetään, sekä luettelo

lippaaseen pantavista esineistä, luetaan.

Jos jollakin on valokuvia Fitchburgin suomalaisten varhaisoiminnasta, niin ne voidaan jättää Henry Puraselle Raivaajan toimittukseen taikka Simes P. Salmiselle Modern parturituvassa, Kuusamolla.

UNIVERSAL

teatterissa esitetään tänään ja huomenna elokuvat "Hard to Handle" ja "Humanity". Perjantaina ja lauantaina menevät filmit "Men Must Fight" ja "Sailor Be Good." Viimeksimainitussa filmissä näyttelevät Jack Oakie ja Vivienne Osborne.

Saiman kokous tiistaina 16 p:nä

Eileniltana pitämässään kokouksessa päätti Saiman agitatio-
nitoimikunta kutsua koolle osaston yleisen kokouksen tiistai-iltana t. k. 16 p:nä.

Sairaanhoitajattarilla päästöjuhla

Perjantai-iltana t. k. 12 p:nä on Burbankin sairaanhoitajakoulun oppilailta päästöjuhla kaupungin juhlahalissa. Juhlan ohjelmaan kuuluu puheita, läppäpääs-
vän luokan esittely sekä päästö-
todistusten anto heille.

Kaupunginvaltuusto

päätti eileniltaisessa kokouksessaan yksimielisesti, että köyhäin-
hoitoa nauttivilla miehillä teete-
tään pieniä korjauksia kaduilla ja puhdistutetaan katuja. Tällainen

päättösitys oli valtuuston har-
kittavana jo viime vuonna, vaan
esitys silloin hyljättiin sen takia,
että noiden töiden teettämisen es-
teenä katsottiin olevan siviilipal-
veluslain. Tuollaisia vähäpätöisiä
töitä kuitenkin kuulutaan teetet-
tävän muissa kaupungeissa ja
kaupunginlakimies A. Andre Ge-
linas arveli, etteivät nuo työt
kuulu niihin töihin, joita yleisen
töiden departementilla tavallisesti
teetetään. Valtuusmiehet myös
päättivät, että laitetaan kunnal-
lissa kasvatustarhoja, joissa kaup-
unginpuu nauttivat tekevät työt ja
joista tuotteet annetaan noille a-
puunauttaville. Tämäkin kysymys
oli esillä jo viime vuonna, mutta
se silloin hyljättiin, kun katsot-
tiin, ettei tuollainen pieni näper-
tey merkitse mitään yleiseen ti-
lanteeseen nähden. Yhtenä sellai-
sena paikkana mihiin tuollainen
kunnallinen kasvatustarha voitaisiin
laittaa, pitivät valtuusmiehet hil-
jattain suljetun kauntin linnan
tiluksia South Fitchburgissa. Ko-
mitea, johon tuli valtuusmiehet
Gilmarin, Welles, Hartwell ja
McBride, nimettiin ottamaan se-
vää mihiin kunnallinen kasvatustar-
ha voitaisiin laittaa.

Niiden anomusten joukossa,
jotka valtuusto hyväksyi, oli yksi,
jossa Amalia Rostedt väitti lai-
tattavan neljä valoa Whittemore-
rekadulle ja toinen, jossa William
Korhonen vaati yhtä katu-
lampua Rollstone ja Hazel ka-
tujen kulmaan.

Seniorit voittivat luokienvälisen kilpailun

Kaupunkimme korkeakouluop-
ijal ei eilen Crockerin kentällä
luokienväliset rata- ja kenttäur-
heilukilpailut, joissa koulun ur-
heilijain treinarit Hugo Erickson
ja Ernest Adler ottivat selville
minkälaisia aineita heillä on käy-
tettävänä kilpailuissa toisten
koulujen kanssa.

Kilpailut voitti senioriluokka,
joka sai 41 1-6 pistettä juniorien
29 5-6 pistettä vastaan. Sofomoori-
reit saivat 18 pistettä.

Sofomoori Herbert Laakso oli
kilpailujen suurin pistemies. Voit-
taen pitiushyppyn ja 100 ja 200
jaardin juoksu. Hän sai 15 pis-
tettä. Toiselle tilalle yksilönä
kilpailuissa sijoittui seniori George
Lystilä. Hän voitti korkeus-
hyppyn ja seiväshyppyn ja sijoittui
toiseksi 120 jaardin aitajuoksussa
ja kolmanneksi kuulantyönnössä.

Juniori W. Bennett voitti ku-
ulantyönnön ja puolen mailin juok-
sun.

Katsoen siihen, että kilpailut
olivat keväen ensimmäiset, olivat
useat tulokset kohtalaisia. Laak-
so juoksi 100 jaardia tasan 11 se-
kuntissa, 220 jaardia 25.2 sekun-
tissa ja hyppäsi pituutta 18 jal-
kaa 1 3-4 tuumaa. Muut kilpai-
lut voitettiin seuraavin tuloksin:

Kuulantyöntö, Bennett, 36 jal-
kaa 3 tuumaa; 120 jaardin matalat
aidat, L. Silverman, 16.2 sek.;
880 jardia, W. Bennett, 2 min.
114 sek.; seiväshyppy, Lystilä, 10
jalkaa 6 tuumaa; korkeushyppy,

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Canterbury, Conn.

Moosup'in Osuusliikkeen Ompeluseuran

MYYJÄISET

Canterburyn S. Osaston haalilla

ensi lauantaina toukokuun 6 p:nä

CANTERBURY TRIO SOITTA

Ovimaksu 15c ja sekin edellyttää voittoihin

Lystilä, 5 jalkaa 6 tuumaa; 440
jaardia, J. Goslin, 54 sek.; mailin
juoksu, I. White, 5 min. 7.4 sek.
Toiseksi ja kolmanneksi maililla
sijoittuivat O. Karppinen ja Thu-
re Tenander

New Ipswich, N. H.

Fitchburgin osuustoiminnallisen
kiltä

kehoittaa naapurifarmariemintä
ja isäntä osallistumaan iltamassaan
Saiman talolla torstai-iltana.
Toivomme runsasta osan-
ottoa eritoten teikästäisen taho-
lta, koskapa vastaisuudessa voi-
si se olla innostamassa teitäkin
osuustoiminnalliseen yhteistoiminta-
an. Haluamme erikoisesti
kiinnittää ulkopuolaiskuntalais-
ten huomioon käsityöseuramme
arvokkaisiin käsistöihin, joita lah-
joitetaan kolme ovioppilajin per-
usteella. Sisäänkäynti on vain
20c. — Tervetuloa!

Vapuvuotio

Kaikki ympäristön kansa rien-
tää Pyrintöään vappua viettä-
mään, jolla on vain jonkinlainen
kulkuväline ja joka toisen edel-
leen saa. Me farmarit olemme
olleet pakotetut siirtämään vappu-
vion vieton syyistä, että saada-
an hyviä puhujia, joka tulee selvit-
tämään nykyäiset tapahtumat.
Juhlapuhujaksi olemme
nyytsaaneekin Raivaajan toimit-
tajan Oskari Tokoin. Muuta oh-
jelmaa tulee olemaan ensinnä,
alkusoittoa, Eilen Auno Matsoa
ja Emil Lihus, sitten on runo,
Olga Weisman, laulua ja kerto-
sua y.m., että ohjelmaa tulee ole-
maan hyviä ja monipuolinen. Sit-
ten on vielä lattiaa siistytystä jos
on aikaa, puhtaassa haalissa.
Tämän kaiken saa nauttia sillä
kun ostaa 15c. vappumerkin, ja
niillä joilla ei aikaaan ole an-
taa, niin niiltäkään ei ole sisään-
pääsyä kielletty.

Tämä kaikki tulee tapahtu-
maan ensi lauantaina t.k. 6 p. al-
kaen kello kahdeksan täsmäl-
lä. — S. M.

MILFORD, N. H.

Naisten kokous

torstaina t.k. 4 p. on ompeluseu-
ran naisten kokous Matti Kokon
asunnolla kello 7 illalla. Tähän
kokoukseen kokoonnutaan ohjel-
man kanssa. Älkää vain unohti-
tako ohjelmaa kotiin. Sinne
myöskin laitetaan kahvitarjoilu,
ettei kuivin suin tarvitse ohjel-
maa esittää.

Agitatosi-iltama

Ensi lauantaina t.k. 6 p. on
osasto Kajastuksen talolla hyvä
ohjelmatalaisuus. Siellä on mo-
nipuolinen ohjelmaa. — W. N.
Reivo puhuu ja on m.m. yksi-

Uusia farmareita

Robert Keinänen on ostanut
farmin Cuttingsvillestä, Vt. sekä
aiokoo asettaa sinne pysyväisesti.
Siis lykkää tykö. — son.

MT. HOLLY, VT.

Mt. Holly'n farmariyhdistys

viettä vuosijuhlansa Horton-
villen haalilla t. k. 6 p. illalla.
Tähän tilaisuuteen ovat kaikki
tervetulleita. Ohjelmaa tulee ole-
maan monipuolinen m. m. myös-
kin näytöskappale "Sokkosilla"
omilta näyttelijöiltä, sekä lopuk-
si tanssia. Sisäänkäynti 25c. jo-
hon myöskin kuuluu ravintola.

Tämä yhdistys on jo toiminut
toistakymmentä vuotta keskuu-
destamme. Vaikka jäsenistä on-
kin kokoonsaatu kaikkia suuntaa
kannattavista, mitä suomalaisten
keskuudessa tunnetaan, niin o-
lemme jo näin pitkälle ehtineet
purjehtimaan ja toivottavasti
yhteisymmärrys jatkuu edelleen-
kin.

ELSMERE DOUBLE

TERIX

GILLETTE

parranajokoneeseen (sopii uuteen
ja vanhaan malliin) 2 kpl. paketti
10c.

RAIVAAJAN KIRJAKAUPPA,

—

—

—

—

—

—

—